ΤΟ ΒΗΜΑ

ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1961
Έτος Α' Αρ. φύλ. 10
Τιμή Δραχ. 1.50

Υπεύθ. Συντάκτης
Χαράλ. Λυσαρίδης

Γραφεῖα
Εὔξεινος Λέσχη
Θεσσαλονίκης
Βενιζέλου 20
Τηλέφ. 77·315

ΟΙ ΠΟΝΤΙΟΙ ΑΚΡΙΤΑΙ

ΣΕΙΡΑ ΑΡΘΡΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ κ. ΧΑΡΑΛ. Π. ΚΙΑΓΧΙΔΟΥ

Γ'

Ὁ ἐπαναπατρισμὸς τῶν ἀκριτικῶν πληθυσμῶν, λαβὼν χώραν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, ἀνεκόπη ἐπὶ βραχὺ χρονικὸν διάστημα, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ συμμοριτοπολέμου, ὅτε ἤρξατο νέα μετακίνησις τῶν ἀκριτικῶν πληθυσμῶν πρὸς τὰ κέντρα, νέαι ταλαιπωρίαι καὶ νέαι ὑπεράνθρωποι καὶ πολύμορφοι θυσίαι.

Οἱ ἀκρῖται τῶν συνόρων κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συγκροτήσαντες νέον μέτωπον ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς χώρας καὶ παρὰ τὰς πλείστας στερήσεις των καὶ τὴν ἐν γένει ἔλλειψιν μέσων πρὸς διατήρησιν εἰς τὴν ζωήν, ἐν τούτοις, ὑπῆρξαν μὲ τὸ ὅπλον ἀνὰ χεῖρας, μετὰ τῶν λοιπῶν κατοίκων τῶν κεντρικωτέρων χωρίων, οἱ ἄμεσοι συνεργάται καὶ συμπολεμισταὶ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Χωροφυλακῆς μας. Μὲ σκελετωμένα τὰ χέρια ἐκ τῶν κακουχιῶν τοῦ πολέμου, τῆς κατοχῆς καὶ τοῦ συμμοριτοπολέμου, ἐπολέμησαν ἡρωϊκῶς τοὺς ἐχθροὺς τῆς Πατρίδος, μὲ πίστιν καὶ αὐτοθυσίαν εἰς τὰ ἰδανικὰ τοῦ Ἔθνους. Ἀνεδείχθησαν καὶ πάλιν νικηταὶ καὶ τροπαιοῦχοι καὶ πανελληνίως ἀνεγνωρισμένοι ὡς ἀκοίμητοι φρουροὶ τοῦ Ἔθνους, ἄνευ τίτλων καὶ τιμῶν.

Οἱ ἀκριτικοὶ πληθυσμοὶ ἐπαναπατρίζονται κατόπιν σκληρῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν ἐπὶ δεκαετίαν καὶ πλέον (1940-1950). Καταστροφὴ κατὰ τὸν πόλεμον. Ἀντίστασις καὶ δοκιμασίαι σκληραὶ κατὰ τὴν κατοχήν. Ἄμυνα καὶ ἀντεπίθεσις κατὰ τὸν συμμοριτοπόλεμον. Τὰ πάντα ἐρείπια, τὰ πάντα στάκτη. Τὰ χωριὰ τῶν ἀκριτῶν ὅμοια μὲ κρατῆρα ἐκραγέντος ἡφαιστείου. Νέοι ἀγῶνες διατηρήσεως εἰς τὴν ζωήν. Νέαι θυσίαι ἀνασυγκροτήσεως καὶ ἀναδημιουργίας. Ὁλόκληρη ἡμέρα ἐργασία σκληρά, σκληροτάτη καὶ ἐπίμονος καὶ τὸ βράδυ τὸ ὅπλο ἀγκαλιὰ στὰ ὑψώματα τῶν χωρίων. Ὁ ἀγὼν τῆς ἐπιβιώσεως συνεχίζεται μὲ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν καὶ τὴν αὐτὴν ἔντασιν καὶ τὸ καθῆκον διὰ τὴν φρούρησιν τῶν συνόρων κατέστη πλέον ἱερὰ παρακαταθήκη, ἔμφυτος, ἐνστικτώδης νόμος ἀπαράβατος. Κληρονομία προγονική, μεταδιδομένη εἰς τὰ τέκνα ἀπὸ ἡλικίας νηπιακῆς. Ἡ σκληραγωγία, ἡ ἐγκαρτέρησις, ὁ ἡρωϊσμὸς καὶ ὁ ἐν γένει ψυχικὸς γρανίτης τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ἐὰν ἀναλυθοῦν εἰς τὸ βάθος των, ὑπερβαίνουν κάθε ἀνθρωπίνην ἀνωτέραν δύναμιν καὶ μόνον στὴν τάξιν τῶν μυθικῶν ἡρώων δυνάμεθα νὰ τοὺς κατατάξωμεν.

Καὶ μέχρι ἐδῶ παρέχομεν μίαν συνοπτικὴν εἰκόνα τῆς μεγίστης ὁμολογουμένως ἀξίας καὶ τεραστίας ἐθνικῆς προσφορᾶς ποὺ ἀποτελοῦν αἱ θυσίαι τῶν ἀκριτῶν τῶν συνόρων συμπατριωτῶν Ποντίων. Ἀλλ' ἐσκέφθημεν διόλου δι' αὐτούς; Ἔπρεπε οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ νὰ αἰσθάνωνται μὲ κενὸν τὸν στόμαχον, μόνον τὴν εὐωδίαν συνεχῶν ἐγκωμίων, περὶ ἡρωϊσμοῦ, αὐτοθυσίας καὶ περὶ πολυτίμων ἀγωνιστῶν κλπ , χωρὶς νὰ τύχωσι οὐσιαστικῆς καὶ ἰδιαζούσης προστασίας;

Νομίζομεν ὄχι. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ θὰ πρέπει τὸ Κράτος νὰ σπεύσῃ, διὰ νὰ προλάβῃ ἕνα ἀνεπανόρθωτον κακόν, ποὺ κοντεύει νὰ δημιουργήσῃ ἡ μέχρι σήμερον ἀδιαφορία του πρὸς τοὺς ἀκρίτας τῶν συνόρων. Ὁ ἄνεμος περὶ ἐκπατρισμοῦ τῶν νέων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, πνεύσας ἀπὸ τὰ ἀστικὰ κέντρα τῆς Πατρίδος, μετεφέρθη καὶ εἰς τὰς ἀκριτικὰς περιοχὰς καὶ ἤρξαντο οἱ νέοι, ἀκρῖται τῶν συνόρων, ὡς κάλαμοι σαλευόμενοι ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου, νὰ κινοῦνται πρὸς ὁμαδικὴν ἐγκατάλειψιν τῶν χωρίων των. Οὐδεὶς θὰ κατορθώσῃ νὰ σταματήσῃ τὴν διαρροήν, ἐὰν ἐγκαίρως δὲν προληφθῇ τὸ συντελούμενον μέγιστον κακόν Μέτρα σοβαρὰ καὶ κατεπείγοντα ἐπιβάλλονται καὶ τὰ μέτρα αὐτὰ θὰ ἔδει πρὸ πολλοῦ νὰ ἐφαρμοσθοῦν. Μέτρα οὐχὶ περιωρισμένα, διότι ὁ περιορισμὸς δημιουργεῖ τὴν ἀντίδρασιν καὶ πᾶσα ἀντίδρασις τὸ ἄσπονδον μῖσος. Μέτρα προστασίας Μέτρα ἰδιαζούσης προνομιακῆς μεταχειρίσεως τῶν ἀκριτικῶν πληθυσμῶν. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν ζητοῦν περγαμηνάς. Διότι αἱ περγαμηναὶ ὡς πατροπαράδοτοι διὰ τοὺς Ποντίους, παρέχονται ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν εἰς τοιούτους ἀπογόνους, κληρονομικῷ δικαιώματι καὶ ἑπομένως τὰς ἔχουν. Οὔτε δάφνας. Διότι αἱ δάφναι διὰ τοῦ νόμου τῆς κληρονομικότητος, φύονται ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν Ποντίων, εἰς ἡλικίαν ἀκόμη ἐφηβικήν. Οὔτε τίτλους. Διότι οἱ τίτλοι παραδοθέντες ἀπὸ αἰώνων ὑπὸ τῶν προγόνων, ἐξακολουθοῦν νὰ κοσμοῦν τὰ στήθη των.

Θέλουν μέσα διὰ νὰ διατηρηθοῦν εἰς τὴν ζωήν, θέλουν ἰδιάζουσαν προστασίαν ὑπὸ τοῦ Κράτους, θέλουν εἰδικοὺς προστατευτικοὺς νόμους τῆς Πολιτείας, διὰ νὰ αἰσθάνωνται ἔμπρακτον τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν στοργὴν τοῦ Κράτους δι' αὐτούς.

Τὸ Κράτος, κατὰ καιροὺς ἐψήφισε νόμους προστατευτικοὺς ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν καὶ θυμάτων τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, τῶν Βαλκανικῶν καὶ τοῦ Μικρασιατικοῦ πολέμου. Οἱ ψηφισθέντες νόμοι ἐπροστάτευσαν τοὺς ἀγωνιστὰς καὶ τὰ θύματα τῶν ἀναφερθέντων πολέμων, οἱ ὁποῖοι ἀγωνισταὶ προσφέροντες τὰς ὑπηρεσίας των εἰς κρισίμους στιγμὰς τοῦ Ἔθνους, εὐλόγως ἠμείφθησαν ὑπὸ τοῦ Κράτους. Τί νὰ εἴπωμεν ὅμως δι αὐτούς, οἱ ὁποῖοι παραμένουσι αἰώνιοι φρουροὶ τῶν συνόρων; Ποιὸς μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσῃ τὰς θυσίας τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν; Πᾶς ὅστις προσφέρει ἅπαξ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ Ἔθνος εἰς περιπτώσεις ἐκτάκτως σκληρᾶς δοκιμασίας, ἀμείβεται ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς καὶ κατὰ βαθμὸν τῶν προσφερομένων θυσιῶν του. Τί νὰ εἴπωμεν διὰ τοὺς ἀκρίτας οἱ ὁποῖοι προσφέρουσι ἰσοβίως τὰς μεγαλυτέρας θυσίας εἰς τὸ Ἔθνος; Ποῖος τολμᾶ νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ὅταν ἀναλογισθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι, ἄνδρες γυναῖκες καὶ παιδιὰ τοῦ κάθε χωριοῦ τῶν ἀκριτικῶν περιοχῶν, ἀποτελοῦν καὶ ἕνα στρατόπεδον ἡρώων μαχητῶν;

Πέραν τῶν ἀνωτέρω ἐξηφανίσθη ὁλόκληρος ἡ περιουσία των κατὰ τὸ ἔτος 1940. Ἔγιναν στάκτη τὰ πάντα μέχρι τὸ 1950 καὶ ἔκτοτε ἤρξατο νέος ἀγών, νέαι θυσίαι πρὸς ἀποκατάστασιν καὶ ἐπούλωσιν τῶν ποικίλων πληγῶν ποὺ ἐδημιούργησε ἡ ἀλληλουχία τῶν ἀναφερθέντων συγκλονιστικῶν γεγονότων. Τὸ Κράτος θὰ πρέπει νὰ προβῇ εἰς ἄμεσον λῆψιν μέτρων προστασίας. Ἀλλὰ ἐπ' αὐτῶν εἰς τὸ ἑπόμενον φύλλον.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΧΑΡΙΤΑΝΤΗ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ νεοεκλεγέντος τὴν 2αν Ἀπριλίου ἐ. ἔ. δωδεκαμελοῦς Δ. Συμβουλίου τῆς Εὐξείνου Λέσχης Θεσ]νίκης διὰ τὴν ἀρχομένην διετίαν, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Βασίλειος Χαριτάντης, προέβη εἰς τὰς κάτωθι δηλώσεις.

«Βαθύτατα συγκεκινημένος ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἀρχαιρεσιῶν, ἀπευθύνω ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν καὶ τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας μου πρὸς ὅλα τὰ μέλη τῆς Εὐξείνου Λέσχης καὶ τὰ μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου αὐτῆς, διὰ τὴν μεγάλην τιμὴν τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμαν καὶ διὰ τὴν ἀπεριόριστον ἐμπιστοσύνην μὲ τὴν ὁποίαν μὲ περιέβαλον κατὰ τὴν ἀνάδειξίν μου ὡς προέδρου τοῦ μεγαλυτέρου καὶ ἀρχαιοτέρου Ποντιακοῦ Σωματείου τῆς Β. Ἑλλάδος, ὡς εἶναι ἡ Εὔξεινος Λέσχη Θεσ]νίκης.

Ἔχω πλήρη τὴν αἴσθησιν τοῦ βάρους ἐπὶ τῶν ὤμων μου τῆς μεγάλης αὐτῆς τιμῆς καὶ ἐμπιστεσύνης καὶ ἐπίγνωσιν τῶν μεγάλων εὐθυνῶν καὶ καθηκόντων τὰ ὁποῖα ἐπωμίζομαι. Ἐκφράζω ὅμως καὶ τὴν στερρὰν ἀπόφασίν μου νὰ διαθέσω ὅλας μου τὰς δυνάμεις καὶ ὅλον τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον, παρὰ τὰς πολλὰς πανεπιστημιακάς μου ἀσχολίας, διὰ νὰ φανῶ ἀντάξιος.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι μὲ τὴν σύσσωμον συνεργασίαν καὶ συμβολὴν τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ τὴν ὁλόψυχον συμπαράστασιν ὅλων τῶν μελῶν καὶ φίλων τῆς Λέσχης μας, θὰ κατορθώσωμε νὰ συνεχίσωμε καὶ νὰ ἐπεκτείνωμε τὴν λαμπρὰν μέχρι σήμερον δρᾶσιν της καὶ προσφοράν της εἰς ὅλους τοὺς ἐθνικοκοινωνικοὺς καὶ πνευματικοὺς τομεῖς.

Ἡ δημιουργία στενωτάτων ψυχικῶν δεσμῶν, ἡ ἔμπρακτος ἐκδήλωσις ἀλληλεγγύης καὶ ὁ συντονισμὸς τῶν προσπαθειῶν μεταξὺ ὅλων τῶν Ποντιακῶν Ὀργανώσεων καὶ τῶν συμπατριωτῶν μας Ποντίων γενικῶς, θὰ ἀποτελέσῃ τὴν πίστιν μας.

Διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἰδιοκτήτου οἰκήματος τῆς Λέσχης, διὰ τὴν συνέχισιν τῆς λειτουργίας τοῦ «Οἴκου Ἀπόρου Φοιτητοῦ» καὶ τὴν ἐπέκτασιν αὐτοῦ, θὰ καταβάλωμεν πᾶσαν προσπάθειαν καὶ θὰ ἐπιδείξωμεν ἰδιαιτέραν μέριμναν.

Ἀφοσιωμένοι εἰς τὰς ἁγνὰς ἑλληνικὰς ποντιακὰς παραδόσεις μας καὶ πιστοὶ εἰς τὰς προγονικάς μας ποντιακὰς ἐπιταγάς, θὰ προσπαθήσωμεν μὲ ὅλην μας τὴν δύναμιν νὰ προβάλωμεν, νὰ ἀναδείξωμεν καὶ νὰ δοξάσωμεν τὸ ποντιακὸν ὄνομα ἔτι περισσότερον».

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΑΡΙΤΑΝΤΗΣ
Καθηγητὴς Πανεπιστημίου

ΤΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΠΟΝΤΙΑΚΟΝ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΦΙΛΙΠΠΩΝ - ΚΑΒΑΛΑΣ

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Πανελληνίων Ποντιακῶν Ἐκδηλώσεων, εἰς Καβάλαν, τὰς ὁποίας ὡς ἐπισήμως ἐπληροφορήθημεν ἀνέλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν της ἡ Α. Μ. Βασίλισσα Φρειδερίκη, ἐξέδωκε τὴν κατωτέρω ἐγκύκλιον :

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τῶν Πανελληνίων Ποντιακῶν ἐκδηλώσεων ἐπὶ τῇ 500ῇ Ἐπετείῳ ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Πόντου ἐκδηλώσεων ὀργανουμένων ὡς γνωστόν, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς 500ης ἐπετείου ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Πρωτευούσης τῶν Κομνηνῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Τραπεζοῦντος καὶ τῆς καταλύσεως τοῦ Ἑλληνο-Βυζαντινοῦ Κράτους τοῦ Πόντου, θεωρεῖ καθῆκον της ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ προγραμματισμένου τριημέρου ἑορτασμοῦ τῆς Μεγάλης Ἐπετείου — νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς Ὑμᾶς τὴν κατωτέρω σχετικὴν ἀπόφασίν της προβλέπουσα προκήρυξιν εἰδικῶν διαγωνισμῶν ὡς τὸ κάτωθι σχέδιον προκηρύξεως διασαφηνίζει, μὲ τὴν θερμὴν παράκλησιν ὅπως κοινοποιηθῇ αὕτη τῇ εὐγενεῖ φροντίδι Ὑμῶν εἰς πάντα τὰ μέλη τῶν Συλλόγων.

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ κρίνει σκόπιμον νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς Ὑμᾶς καὶ πάλιν ὅτι εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασίν της προῆλθε ἀπὸ τὴν σκέψιν ὅτι αἱ Πανελλήνιοι αὐταὶ Ποντιακαὶ ἐκδηλώσεις, ὑπὸ τὸν τύπον τὸν ὁποῖον προβλέπει τὸ σχετικὸν σχέδιον ὅτι θὰ ὀργανωθοῦν, ἀποτελοῦν τὸ ἀπηχητικώτερον καὶ χαρακτηριστικώτερον Μνημόσυνον τῆς Μεγάλης Ἐπετείου, ἡ ὁποία ὑπῆρξε ἕνας κρίσιμος ἱστορικὸς σταθμὸς εἰς τὴν ὅλην ἐξέλιξιν τῆς μακραίωνος ζωῆς τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα, μέχρι τῆς τελευταίως σημειωθείσης ὁλοκληρωτικῆς μετατοπίσεως τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου εἰς τὰ ἱερὰ χώματα τῆς Μεγάλης Ἑλληνικῆς Πατρίδος, τῆς αἰωνίας Ἑλλάδος, ὁ Ποντιακὸς Ἑλληνισμὸς εἶχε τὴν δύναμιν καὶ τὴν ψυχικὴν ὁλκήν, ὡς εἶναι κοινῶς γνωστόν, νὰ στήσῃ εἰς τὰς ἀπομεμακρυσμένας ἐκείνας γωνίας τῆς Ἀσίας ἓν τῶν πλέον προκεχωρημένων φυλακίων τῆς μαρτυρικῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Εἰς τὰ ἀκραῖα ἐκεῖνα φυλάκια — εἶναι ἐπίσης γνωστὸν εἰς ὅλους — ὁ Ποντιακὸς Ἑλληνισμὸς ἐπέτυχε νὰ δημιουργήσῃ, νὰ διαπλάσῃ καὶ νὰ διατηρήσῃ ἕνα ἰδιότυπον μέν, ἀλλὰ γνησίως ἑλληνικὸν πολιτισμόν, μέσα εἰς τὴν ἀγνήν, ζωντανὴν καὶ φωτεινὴν παράδοσιν τοῦ ὁποίου ἐκυλοῦσε δημιουργικὰ ἡ Ποντιακὴ ζωὴ εἰς τὰ χωριὰ καὶ τὰς πολιτείας καὶ κυλᾶ καὶ σήμερον ἐδῶ εἰς τὰ ἱερὰ χώματα τῆς μητέρας Ἑλλάδος.

Χρέος ἱερὸν ἀποτίοντες ἀκριβῶς εἰς τὸν Πολιτισμὸν αὐτὸν ἐλάβομεν τὴν ἀπόφασιν νὰ προβάλωμεν, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς Μεγάλης Ἐπετείου, εἰς τὸ Πανελλήνιον ἓν ἔστω καὶ πενιχρὸν ἀπάνθισμα ἀπὸ τὰς Κοινωνικάς, πνευματικὰς καὶ καλλιτεχνικὰς ἐκφάνσεις του. Πιστεύομεν οὕτω ὅτι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον θὰ πλαισιωθῇ ὁ τριήμερος τῆς Ἐπετείου ἑορτασμὸς θ' ἀποτελέσῃ τὴν φαεινοτέραν καὶ ὑψηλοτέραν ἔκφρασιν τῆς ὀφειλομένης εὐλαβοῦς τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης εἰς τοὺς μαρτυρικοὺς προγόνους.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τῶν Πανελληνίων Ποντιακῶν Ἐκδηλώσεων ἐπὶ τῇ 500ῇ Ἐπετείῳ ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Πόντου, διὰ νὰ πλαισιώσῃ τὸ πρόγραμμα τῶν τριημέρων ἑορταστικῶν ἐδηλώσεων τῆς 29—31 Ἰουλίου 1961, προκηρύσσει διαγωνισμὸν μετ' ἐπάθλων διὰ τὰ κάτωθι:

1) Διὰ τὴν συγγραφὴν ἀναλυτικοῦ κειμένου μουσικῆς Ραδιοφωνικῆς Ποντιακῶν Ἀκριτικῶν τραγουδιῶν, διαρκείας 10 λεπτῶν (διάρκεια ἐκπομπῆς 30 λεπτά).

Ἔπαθλον δραχ. 300

2 Διὰ τὴν συγγραφὴν ἀναλυτικοῦ κειμένου μουσικῆς ραδιοφωνικῆς ἐκπομπῆς ποντιακῶν τραγουδιῶν τῆς Ἁλώσεως, διαρκείας 10 λεπτῶν. (Ἡ ὅλη ἐκπομπὴ μετὰ τραγουδιῶν διαρκείας 30 λεπτῶν).

Ἔπαθλον δραχ. 300

3) Διὰ τὴν συγγραφὴν ποντιακῆς ραδιοφωνικῆς Σκηνῆς (ΣΚΕΤΣ) πατριωτικοῦ περιεχομένου διαρκείας 30 λεπτῶν.

Ἔπαθλον δραχ. 500

4) Διὰ τὴν συγγραφὴν ποντιακῆς ραδιοφωνικῆς σκηνῆς (ΣΚΕΤΣ) Ἀκριτικοῦ περιεχομένου, διαρκείας 30 λεπτῶν.

Ἔπαθλον δραχ. 500

5) Διὰ τὴν συγγραφὴν Ποντιακοῦ Θεατρικοῦ Μονοπράκτου ἔργου μὲ θέμα τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ Ποντιακοῦ γάμου (εἰ δυνατὸν εἰκόνες ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τοῦ Πόντου) διαρκείας τουλάχιστον 45 λεπτῶν, προσηρμοσμένου εἰς τὸν ἐλεύθερον χῶρον τοῦ ἀρχαίου θεάτρου Φιλίππων.

Ἔπαθλον δραχ. 1500

6) Διὰ τὴν συγγραφὴν Ποντιακοῦ Θεατρικοῦ ἔργου Πατριωτικοῦ ἢ ἠθογραφικοῦ περιεχομένου, προσηρμοσμένου εἰς τὸν ἐλεύθερον χῶρον τοῦ ἀρχαίου θεάτρου τῶν Φιλίππων.

Ἔπαθλον δραχ. 5000

Τ' ἀνωτέρω δέον ὅπως ἀποσταλῶσι τὸ ἀργότερον μέχρι τῆς 10ης Μαΐου 1961 εἰς τὴν Λέσχην Ποντίων Νομοῦ Καβάλας καὶ εἰς τρία δακτυλογραφημένα ἀντίγραφα. Ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ βράβευσις τῶν καλυτέρων ἔργων ἀνετέθη εἰς τριμελῆ Ἐπιτροπὴν κρίσεως, ἀποτελουμένην ἀπὸ κορυφαίους Ποντίους λογοτέχνας.

ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΙΣΙΟΔΟΞΟ ΜΕΛΛΟΝ

Τοῦ κ. Ὀρέστη Γαληνοῦ

«Στὸν καθένα ποὺ γράφει, χρέος ἀσώπαστο κι' ὁλόσωμος σκοπός του νὰ στέκεται, πῶς θὰ κομματιάσῃ τὶς πλάνες. Πῶς θὰ γδύσῃ τὴν ἀλήθεια ἀπὸ τὰ σκοτάδια ποὺ τὴν ἔχουνε περιτυλίξει, θεληματικοὶ καὶ ἀθέλητοι ὑπηρέτες τοῦ ψεύδους· Πῶς θὰ δείξῃ γυμνὴ τὴν ἀλήθεια μὲ καρδιὰ γυμνὴ ἀπὸ τὰ πάθη, κι' ἀπροσπέλαστη ἀπὸ τὸ φόβο, τὸ φόβο μήπως δὲν κατορθώνει νὰ τὴν ὑπηρετήσῃ πιστά.

Κι' ὅπως ὑπηρετεῖ τὴν ἀλήθεια, ὑπηρετεῖ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν προκοπή τού, τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ μέλλον του».

Παίρνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὴν Γενικὴν Συνέλευσι τῆς Εὐξείνου Λέσχης κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἀρχαιρεσιῶν της, ἰδοὺ τί διεπιστώσαμε:

Ἡ κριτικὴ τῶν πλείστων ἐπικριτῶν ὑπῆρξεν καθ' ὅλα ἄγονος εἰς συνεπείας. Ἐστρέφετο ἐναντίον προσώπων καὶ οὐχὶ ἐναντίον τοῦ Συμβουλίου ὡς Σώματος. Ἡ εὐθύνη, ὅταν πρόκειται περὶ Σώματος εἶναι συλλογική, ἡ δὲ μερικὴ ἀποτυχία ὡρισμένων ἐκ τῶν μελῶν του κρινομένων ἀπὸ περιωπῆς καὶ ὡς συνόλου ἐὰν στηρίζεται ἐπὶ βασίμων κατηγοριῶν, εὑρίσκει ἀπήχησιν εἰς τὸ σύνολον τῶν μελῶν καὶ τότε ἡ ἀπόφασις τῆς ὁλομελείας εἶναι καθ' ὅλα αὐστηρὰ καὶ δικαία. Ἄλλως δημιουργεῖ κατάστασιν νόθον οὐδόλως συγκινοῦσαν τὸ σύνολον

Κριταὶ καὶ κρινόμενοι ὀφείλουν νὰ ἀρθοῦν εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς των καὶ ἡ μεταξὺ αὐτῶν διαμάχη νὰ γίνεται εἰς ἐπίπεδον ὑψηλόν, τότε μόνο ὠφελεῖται τὸ σύνολον καὶ μόνον τότε ἡ ἐπιδοκιμασία ἢ ἀποδοκιμασία αὐτῶν ἐκφρασμένη εἰς τὴν ψῆφον, δημιουργεῖ ἀτμο-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ εἰς τὴν 4ην σελίδα.

ΤΟ "ΒΗΜΑ,,
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

1) Ἐσωτερικοῦ
Ἐτησία δρχ. 30
Ἑξάμηνος » 15
Δήμων, Κοινοτήτων, Ὀργανισμῶν, Σωματείων κτλ.
Ἐτησία » 100
Ἑξάμηνος » 50

2) Ἐξωτερικοῦ
Ἐτησία δολ. 2
Ἑξάμηνος » 1

Ὑπεύθυνος Συντάξεως
Χαράλαμπος Λυσαρίδης
Πλατεῖα Διοικητηρίου 3

Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου
Ἀγησίλαος Σούλας
Ἀλεξανδρείας 58

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΩΝ ΤΗΣ ΓΙΑΛΤΑΣ

Τοῦ κ. Ἀγ. Φωστηροπούλου

Εἰς τὰ ἀγαθοεργὰ καὶ φιλοπρόοδα σωματεῖα τοῦ Πόντου καὶ τῶν παροικιῶν του, ποὺ ἀνέγραψε ἀξιέπαινα ὁ κ. Γρ. Σαββινόπουλος, προσθέτω ὀλίγα διὰ τὸν Σύλλογον Νέων τῆς Γιάλτας.

Συνεστήθη τῷ 1918 ἀπὸ ἐργαζομένους νέους καὶ σπουδαστάς, ποὺ ἀπεκλείσθησαν ἐκεῖ μὲ τὴν ἔκρηξιν τοῦ α' παγκοσμίου πολέμου. Τὸ σωματεῖον εἶχε τὸν τίτλον: «Ἑλληνικὸς Ἐφασιτεχνικὸς Ὅμιλος» Μὲ ζῆλον καὶ προθυμίαν προητοίμασε καὶ ἔδωσε μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν τὴν πρώτην θεατρικήν του παράστασιν μὲ τὸ κοινωνικὸν ἔργον «Νὺξ ἐλεημοσύνης». Αἱ εἰσπράξεις διετέθησαν εἰς τὸν ἔρανον, ποὺ ἐνήργησε ἡ κυρία τοῦ Διοικητοῦ ὑπὲρ τῶν προσφύγων κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Τούρκων εἰς τὸν Καύκασον, πρὶν νὰ τοὺς ἀπωθήσῃ ὁ χριστιανικὸς στρατός, ποὺ κατέλαβε τμῆμα τοῦ Ἀνατολικοῦ Πόντου.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότης τῆς Γιάλτας ἦτο τότε ἀπὸ τὰς πλέον ἀνθηρὰς τοῦ Βορρᾶ. Πολλὰ ἀπὸ τὰ μέλη της διετήρουν καλὰς ἐργασίας καὶ ἄλλοι ἔκτισαν ὡς ἐργολάβοι ὡραῖα οἰκήματα στὴ Γιάλτα καὶ στὰ προάστειά της. Μὲ τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν ἐντιμότητά των ἀπήλυνον τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀρχῶν καὶ ἐξησφάλισαν τὴν ἀνθηρότητα τῆς Κοινότητος. Τὸ κτίριόν της ἦτο ἀπὸ τὰ καλύτερα εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Κοινότητας. Εἰς τὸ ἰσόγειον εἶχε καταστήματα, εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον λαμπρὸν Σχολεῖον καὶ εἰς τὸν δεύτερον τέλειον Θέατρον μὲ ὅλα τὰ ἐφόδια, ὅπου ἔπαιζαν καὶ θίασοι τῆς πρωτευούσης τὴν καλοκαιρινὴν περίοδον Εἰς τὸ Θέατρον ἐκεῖνο ὁ Ἑλληνικὸς Ὅμιλος ἔδωσε σειρὰν παραστάσεων καὶ ἄλλας ἑορτάς. Ἐδόθησαν μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ ἔργα τοῦ Περεσιάδου μὲ ἐθνικὰς στολὰς τοῦ Θεάτρου. Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς 25 Μαρτίου ἕνας νεαρὸς ἐτραγούδησε μὲ φουστανέλλα συνοδείᾳ πιάνου τὸν Γέρο-Δῆμον καὶ τὸν Ζῆδρον ὑπὸ τὰς ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις τῶν ὁμογενῶν.

Τὴν ἰδίαν δρᾶσιν ἐσημείωσαν καὶ τὰ σωματεῖα τῶν ἄλλων πόλεων καὶ πρὸ πάντων τῆς Σεβαστουπόλεως, πρὶν καὶ κατόπιν ἕως τὸ 1919' ὅτε διελύθησαν αἱ ἀλησμόνητοι ἐκεῖναι Ἑλληνικαὶ Κοινότητες, ποὺ διετήρησαν ἐπὶ αἰῶνας ἄσβεστον τὴν παράδοσιν τῆς ἑλληνικῆς εὐποιΐας καὶ προοδευτικότητος.

ΜΙΑ ΣΥΣΤΑΣΙΣ

Ὁ συνεργάτης μας καὶ συμπατριώτης μας κ. Ἀγαθάγγελος Φωστηρόπουλος πλὴν πολλῶν ἄλλων πολυτίμων ἠθογραφικῶν ποντιακῶν ἐργασιῶν του, ἐξέδωσε τελευταίως ἕνα βιβλιαράκι ὑπὸ τὸν τίτλον: «ΜΑΝΟΥΣΑΚΙΑ ΣΤΗΝ ΙΜΕΡΑ» ὅπου περιγράφεται ἡ γραφικὴ ζωὴ στὰ μεγαλοχώρια τοῦ Πόντου. Συνιστῶμεν θερμῶς ὅπως οἱ συμπατριῶται μας τὸ προμηθευθοῦν.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΝΤΟΝ

Τοῦ κ. ΓΡΗΓ. ΣΑΒΒΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

Πέρασε ὁ μακρὺς δρόμος τῆς Μεγ. Σαρακοστῆς. Ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι ἐτήρησαν εὐλαβικὰ τοὺς κανόνας τῆς διαδρομῆς τῶν ἑπτὰ ἑβδομάδων λατρείας, καθαρμοῦ καὶ ἐξαγνισμοῦ ψυχῆς.

Ἐνήστευσαν ὅλοι ἀδιακρίτως μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων ἀνέρχονται ὅλοι μαζὺ μὲ τὸν Κύριον εἰς Ἱεροσόλυμα γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὸ θεῖον δρᾶμα σὰν πιστοὶ μαθηταί του καὶ ἀφοσιωμένες μυροφόρες. Καὶ ἔπειτα περιμένουν τὴν Ἀνάστασίν του —τὴν Λαμπρήν. Ὅπως ἐδῶ, ἔτσι καὶ ἐκεῖ στὸν Πόντον, ὁ Ποντιακὸς κόσμος εὐχαριστιόταν νὰ τὴν ὀνομάζῃ Λαμπρὴν τὴν ἑορτὴν αὐτὴν τῶν ἑορτῶν καὶ τὴν πανήγυριν τῶν πανηγύρεων.

Οἱ προετοιμασίες γιὰ τὸ Πάσχα ἄρχιζαν πολὺ ἐνωρίς, κυρίως ὅμως ἀπὸ τὴν Μεγ. Ἑβδομάδα. Τὸ κάθε σπίτι ἔχει προμηθευθῆ κιόλας γιὰ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, ἀπὸ τὸ μικρὸ παιδάκι ὡς καὶ τὸν γέροντα τὰ λαμπριάτικα φορέματα —«τὰ λαμπρέσια»— ὅπως τὰ λέγανε πολλοὶ καὶ τώρα κάνει τὶς προμήθειες γιὰ τὸ πασχαλινὸ τραπέζι, τὰ αὐγὰ γιὰ τὸ βάψιμο, τὶς κόττες γιὰ τὴν κοττόσουπα ποὺ εἶχε τὴν θέση τῆς μαγειρίτσας, τὰ ζαρζαβατικά, τὰ φροῦτα, τοὺς μεζέδες, τὰ τυριά, τὰ κασέρια, τὰ σουτζούκια τὸν παστουρμᾶ καὶ τὰ ποτὰ «τὸ ρακίν, τὸ κρασὶν καὶ τὸ κονιάκ». Οἱ Τραπεζούντιοι καὶ γενικὰ ὅλοι οἱ Πόντιοι σὰν κύριο ποτὸ προτιμοῦσαν πάντοτε τὸ οὔζο, εἰδικὰ ὅμως γιὰ τὸ Πάσχα ἦταν ἀπαραίτητο τὸ κρασὶ — «τὸ καλὸν τὸ κρασίν».

Ἡ μεγαλύτερη καὶ κυριώτερη ἐργασία τῆς νοικοκυρᾶς κάθε σπιτιοῦ ἦταν τὸ συγύρισμα τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἡ κατάλληλη διακόσμησή του.

Ἔτσι τὶς μέρες τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος τὸ κάθε σπίτι βρισκόταν σὲ ἀληθινὸ συναγερμό. Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα ἄρχιζεν ἡ καθαριότης—γενικὴ καθαριότης. — Τὸ «ἀπορδάνισμαν» τοῦ σπιτιοῦ, τὸ ἄσπρισμα, τὸ τρίψιμο τῆς πλακόστρωτης αὐλῆς «τὰ «λαλάτζια»—τὸ σκούπισμα τοῦ αὐλογύρου καὶ γενικὰ σπίτι καὶ αὐλόγυρος ἔπρεπε νὰ λάμπουν γιατὶ ἀπ' ἐκεῖ θὰ μεταλαμπαδεύσουν ὅλοι οἱ σπιτικοὶ τὸ ἀνέσπερον φῶς τῆς Λαμπρῆς καὶ πρέπει ὅλα νὰ λάμπουν, νὰ εἶναι ὅλα λαμπρά.

Τὴν Μεγ. Τριτην μικροὶ καὶ μεγάλοι παρακολουθοῦσαν μὲ κατάνυξη τὸ τροπάριο τῆς Κασσιανῆς.

Τὴν Μεγ. Τετάρτην σὲ κάθε ἐνορία γινόταν τὸ γενικὸ Εὐχέλαιο ποὺ τὸ παρακολουθοῦσαν ὅλοι οἱ ἐνορίτες. Εὐχέλαιο ἔπρεπε νὰ κάνῃ καὶ κάθε σπίτι χωριστά.

Τὴν Μεγ. Πέμπτην «τὸ κόκκινον τὴν Πέφτ'» ἡ κάθε νοικοκυρὰ ἔβαφε ἀνάλογον ἀριθμὸν αὐγῶν καὶ ἑτοίμαζε καὶ τὰ εὐχιασμένα αὐγὰ ποὺ μποροῦσαν νὰ εἶναι καὶ ἄβαφα. Τὰ αὐγὰ αὐτά, τόσα ὅσα καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας καὶ δύο παραπάνω, ἕνα γιὰ τὸ εἰκόνισμα τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἕνα γιὰ τὸν τυχόντα μουσαφίρην, τὰ ἔβαζε μέσα σ' ἕνα καλαθάκι καὶ τὰ τοποθετοῦσαν τὴν Μεγ. Πέμπτην κάτω ἀπὸ τὴν Ἁγία Τράπεζα. Ὁ καθένας ἤξερε τὸ καλαθάκι του, δὲν μποροῦσε νὰ γαυθῇ κανένα καὶ τὰ παίρνανε, ὅπως θὰ δοῦμε, τὴν Ἀνάστασιν.

Ἀπὸ τὴν Μεγ. Τετάρτη καὶ μέχρι τὸ Μεγ. Σάββατο πολλὲς φορές, οἱ νοικοκυρὲς ἔπλαθαν καὶ νὰ τσουρέκια τους καὶ τέτοια, θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὸ κάθε σπίτι μέχρι καὶ τῆς Πεντηκοστῆς. Γιὰ τὰ μικρὰ τὰ παιδάκια ἔκαμναν μικρὰ τσουρεκάκια— «ἀπὸ ἕναν κολοθόπονμὲ τ' ὠβγόν».

Τὴν Μεγ. Παρασκευὴν γινόταν τὸ στόλισμα τῶν Ἐπιταφίων κάθε ἐνορίας ὑπὸ τὰ κορίτσια τῆς ἐνορίας, βοηθούμενα ἀπὸ τοὺς νέους, τῶν ὁποίων ἀποκλειστικὴ δουλειὰ ἦταν νὰ περιφέρωνται καὶ νὰ συγκεντρώνουν ἀπὸ τὰ σπίτια τὰ ἀπαραίτητα λουλούδια.

Μεγ. Σάββατο: Ὁ νοικοκύρης μὲ τὸ ζεμπίλι στὸ χέρι, ἀλλὰ καὶ μὲ σημείωμα τῆς οἰκοδεσποίνης συμπληρώνει ἀγόγγυστα ὅλα τὰ ἐφόδια. Δὲν πρέπει νὰ λείψῃ τίποτε.— Βράδυασε πιὰ καὶ τὰ πάντα εἶναι ἕτοιμα καὶ ἑτοιμάζονται πλέον γιὰ τὸ λουτρὸ τώρα τοῦ καθαρμοῦ τοῦ σώματος, γιατὶ θὰ μεταλάβουν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καὶ πρέπει νὰ εἶναι καθαροὶ καὶ στὸ σῶμα. Μὰ παράλληλα πρέπει νὰ εἶναι καθαροὶ στὴν ψυχὴν «στὸν νοῖν καὶ τὴν καρδίαν». Ἔτσι ἄνδρες καὶ γυναῖκες, γείτονοι καὶ γειτόνισσες ἔπρεπε νὰ ζητήσουν «συγχώρεσιν» ὁ ἕνας ἀὸ τὸν ἄλλον. «Σχώρ' με καὶ ὁ Θεὸν νὰ σχωρᾷ σε». Ἔπρεπε νὰ ξεχασθοῦν οἱ ἀντιθέσεις καὶ οἱ φιλονεικίες, ὅλοι νὰ ἀγαπήσουν, δὲν πρέπει νὰ βρῇ τὸ Πάσχα κανέναν μαλωμένον. Καὶ ἂν τυχὸν ἀπὸ ἐγωϊσμὸ μερικοὶ δὲν ζητοῦσαν οἱ ἴδιοι τὴν συμφιλίωση, τότε μεσολαβοῦσαν οἱ τρίτοι ποὺ τοὺς συνεφιλίωναν καὶ ὅλα πήγαιναν μιὰ χαρά.

Αὐτὰ ὅλα ἔπρεπε μέχρι τὸ βράδυ τοῦ Μεγ. Σαββάτου νὰ εἶναι τελειωμένα. Καὶ ἔπειτα θὰ πέσουν νὰ κοιμηθοῦν ὅσο τὸ δυνατὸν νωρίτερα γιατὶ στὶς 3 μετὰ τὰ μεσάνυχτα θὰ πᾶνε στὴν Ἀνάσταση.

Ἐκεῖ στὸν Πόντο οἱ καμπάνες χτυποῦσαν στὶς 3 μετὰ τὰ μεσάνυχτα, Ὀρθρου Βαθέος, ὅπως λέγει τὸ Τυπικὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὄχι ὅπως ἐδῶ στὶς 12.

Τοὺς ἐξυπνοῦσεν ὁ νυχτοφύλακας «ὁ παζβάντης» ἢ «ὁ ζαγκότσον» ὅπως ἐλέγετο Περνοῦσε ἀπ' ἔξω ἀπὸ ὅλα τὰ σπίτια καὶ μὲ τὴν μαγκούρα του χτυποῦσε ἰδιόρρυθμα μιὰ μιὰ τὶς πόρτες τῶν Χριστιανῶν. Ὑπόλειμμα συνηθείας ὅπως φαίνεται τῆς ζοφερᾶς δουλείας τῶν παλαιοτέρων χρόνων ὁπότε ἀπαγορεύονταν οἱ καμπάνες, διατηρήθηκεν ὅμως πιστὰ γιὰ νὰ μᾶς θυμίζῃ ἴσως ὅτι ἡ Σταύρωση καὶ ἡ Ἀνάσταση ἀποτελοῦν τοὺς δύο πόλους γύρω ἀπὸ τοὺς ὁποίους περιστρέφεται μοιραίως καὶ ὁ βίος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ἀνέκαθεν.

Καὶ ἰδοὺ ὄρθρου βαθέος, ἐνῶ οἱ καμπάνες ἠχοῦν χαρμόσυνα οἱ ἐκκλησιὲς εἶναι κατάμεστες ἀπὸ τὰ πλήθη τῶν πιστῶν. Στὸ προαύλιο τῆς ἐκκλησίας θὰ γινόταν ἡ τελετὴ τῆς Ἀναστάσεως. Ὁ προσδιορισθεὶς γιὰ τὴν τελετὴν χῶρος ἀπὸ τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου μεταβάλλονταν σὲ πολεμικὸ στρατόπεδο ἐν ὄψει μάχη. Οἱ ἐνοριακὲς ἐκκλησιαστικὲς ἐπιτροπὲς ἐφρόντιζαν γιὰ τὴν ἐγκατάσταση.. πολυβολείων πυροτεχνημάτων καὶ ἐκεῖ ἀνακατώνονταν τὸ μοσχοβόλημα τοῦ θυμιάματος, τῆς σμύρνας καὶ τοῦ λιβανιοῦ μὲ τὴ μυρουδιὰ τοῦ μπαρουτιοῦ.

Κάποια στιγμὴ τελειώνει ἡ ἀνάγνωση τοῦ Εὐαγγελίου. Οἱ ἐπὶ τῶν πυροτεχνημάτων πυροβοληταὶ μὲ συγκρατημένη τὴν ἀναπνοή των περιμένουν τὸ σύνθημα Χριστὸς Ἀνέστη γιὰ ν' ἀρχίσῃ τὸ κανονίδι ἀπὸ τὰ διαφόρων εἰδῶν πυροτεχνήματα. Τὰ κυριώτερα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι τὰ τσιαρτζιφελέκια, τροχοὶ τῶν ὁποίων στεφάνι καὶ ἀκτῖνες εἶναι γεμάτες μὲ ρουκέτες ἀπὸ βαρειὰ γόμωση καὶ περιστρέφονται μὲ τὴν ἀνάφλεξη τῶν ρουκετῶν, ἄλλα παράλληλα μὲ τὸ ἔδαφος καὶ ἄλλα κάθετα. Ἔπειτα ὁ τηλέγραφος, ρουκέτες δηλ. στερεωμένες ἐπάνω σὲ δυὸ τεντωμένα σύρματα ποὺ ἐκσφενδονίζονταν κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν. Καὶ ἐνῶ τὸ σύμπαν ἀναστατώνεται μὲ τὶς ἐκπυρσοκροτήσεις τῶν πυροτεχνημάτων καὶ μὲ τοὺς πυροβολισμοὺς ἀπὸ πιστόλια, ἄλλες ρουκέτες, χαβάφυσεκία ἢ καναβλία ἢ καντηλία αὐλακώνουν τὸν οὐρανὸ σὰν διάττοντες ἀστέρες μὲ διαφόρους χρωματισμοὺς καὶ ἰριδισμοὺς καὶ σχηματίζουν ἕνα θέαμα φαντασμαγορικόν. Συγχρόνως κροτίδες καὶ βαρελότα μεταξὺ τῶν πανηγυριστῶν ἐκτοξευόμενες προκαλοῦν κάποια σύγχυση μὲ ὄχι εὐχάριστα ἀποτελέσματα. Ἀληθινὸ «Ἀνάσταὁ Θεός». Καὶ νὰ φαντασθῇ κανεὶς ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ πανηγυρικὴ καὶ θαυμασία τελετὴ γινόταν ταὐτόχρονα σχεδὸν καὶ στὶς ἐννέα ἐνορίες τῆς Τραπεζοῦντος μέσα σέ...ὀβίδων κρότους καὶ ἐννέα ἐκκλησιῶν κωδωνοκρουσίες. Μετὰ τὴν ἀπόλυση τῆς ἐκκλησίας, ἡ ὁποία συμπίπτει κανονικὰ μὲ τὰ ξημερώματα, οἱ δρόμοι παίρνουν τὴν ὄψι φωτοχειμάρρου ἀνάμεσα σὲ φωτόλουστα σπίτια. Συναποκομίζουν τότε καὶ τὰ εὐχιασμένα αὐγὰ ποὺ ἦσαν κάτω ἀπὸ τὴν Ἁγία Τράπεζα ἀπὸ τὴν Μεγ Πέμπτην. Ἕνα ἀπὸ αὐτὰ τοποθετεῖται στὸ εἰκονοστάσι τοῦ σπιτιοῦ. Γίνεται ὁ ἄσπασμός, χαιρετισμὸς μὲ φιλήματα μεταξὺ τῶν οἰκείων καὶ ἀρχίζει τὸ τσούγκρισμα τῶν αὐγῶν. Ἔπειτα ὁ καθένας θὰ φάγῃ πρῶτα τὸ εὐχιασμένο αὐγό του καὶ στρώνονται κατόπιν στὸ τραπέζι, πάνω στὸ ὁποῖο ἀχνίζει ἡ ὀρνιθόσουπα ἀντὶ τῆς μαγειρίτσας καὶ πίνουν εἰς ὑγείαν ὅλων.

Τὸ ἀπόγευμα γινόταν ἡ Διπλανάσταση σὲ κάθε πάλι ἐνορία χωριστά. Ὁ κόσμος τώρα ντυμένος στὰ Λαμπριάτικα δὲν διέτρεχε τὸν κίνδυνο ἀπὸ τὰ πυροτεχνήματα· Τὸ Εὐαγγέλιο ἐλέγετο σὲ πολλὲς γλῶσσες καὶ ἡ παρουσία τοῦ προξενικοῦ σώματος καὶ ἰδίως τοῦ Ἕλληνος Προξένου καὶ τοῦ Ρώσσου, στὴν Τραπεζοῦντα προσέδιδε μεγαλύτερη αἴγλη στὴν τελετὴ τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ.

Ἐδῶ πρέπει νὰ προσθέσωμε καὶ τὸ ἔθιμο τῆς «θύμησης τῶν νεκρῶν». Σὲ πολλὰ χωριὰ τοῦ Πόντου κατὰ τὴν ὥρα τῆς Διπλανάστασης καὶ πρὶν ἀρχίσῃ αὐτή, ἐγίνετο ἡ θύμηση τῶν νεκρῶν. Πραγματοποιούνταν ἐπίσκεψη στὰ νεκροταφεῖα ἀπὸ ὅλους σχεδὸν τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ μὲ τσουρέκια καὶ αὐγὰ σὲ κάθε κοιμητήρι καὶ περνοῦσεν ὁ παπᾶς καὶ διάβαζε ἕνα τρισάγιο. Ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν πεθαμένο ἐντὸς τοῦ ἔτους ἑτοίμαζαν πλουσιώτερα εἴδη π. χ. ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τσουρέκια καὶ τ' αὐγὰ ἔφερναν καὶ βρασμένες κόττες, ψητὸ κρέας, τυριά, ρακὶ καὶ κρασὶ καὶ στὶς αὐλὲς τῶν ἐκκλησιῶν ἐγίνοντο οἱ λεγόμενες ἀγάπες καὶ ἔτρωγαν οἱ ξένοι γιὰ νὰ σχωρέσουν τοὺς νεκρούς. Τὸ ἴδιο περίπου συνέβαινε καὶ τὸ βράδυ τῆς Μεγ. Πέμπτης. Μετὰ τὰ 12 Εὐαγγέλια, ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν φρεσκοπεθαμένον, ἑτοίμαζαν καλοβρασμένα κόκκινα φασόλια «τιναχτά», ἐλιές, ἄσπρο-ψωμὶ καὶ ρακὶ καὶ ἀφοῦ τὰ διάβαζε ὁ παπᾶς μὲ ἕνα τρισάγιο τὰ μοίραζαν στὸν κόσμο. Καὶ τὸ ἔθιμο αὐτό, εἶναι ἕνα ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐθίμων ποὺ συνηθίζονταν τὸ βράδυ τῆς Μεγ. Πέμπτης γενικὰ ἀπὸ ὅλο τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ καὶ διατηρήθηκαν σὲ πολλὲς περιοχὲς μὲ διάφορες βέβαια παραλλαγὲς ὅπως στὴν Μ. Ἀσία καὶ Βιθυνία. στὴν Μάνη καὶ στὴ Σπάρτη, στὴν Ἤπειρο καὶ στὴν Κεφαλλωνιά, στὴν Κύπρο καὶ στ' ἄλλα νησιά. Ἀφοῦ τελείωνεν ἡ Διπλανάσταση ἄρχιζαν ἔπειτα αἱ κατ' οἶκον ἐπισκέψεις συγγενῶν καὶ φίλων μεμονωμένα ἢ καθ' ὁμάδας, πρᾶγμα ποὺ συνέβαλλε πολὺ στὸ νὰ ἀνάψῃ σὲ κάθε γωνία, πλούσια ἢ φτωχιὰ τὸ γλέντι. Στὸ κάθε σπίτι τὸ τραπέζι ἦταν πάντα στρωμένο. Στοὺς ἐπισκέπτας προσεφέρετο ὄχι πιὰ ρακὶ ὅπως σὲ ἄλλες γιορτές, ἀλλὰ κρασὶ μὲ μεζὲ ἀπὸ καλοβρασμένο αὐγό, τυρί, παστουρμᾶς, ἀκόμα καὶ κρέας ἀπὸ κοτόπουλο. Ὁ κεμεντζές, τὰ τραγούδια καὶ οἱ χοροὶ ἔδιναν καὶ ἔπαιρναν καὶ ἐλάμβαναν μέρος ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἀκόμα καὶ οἱ γρηές, πρὸ πάντων ὅμως οἱ νέοι καὶ οἱ νέες καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἐπραγματοποιοῦντο καὶ ὡρισμένα συνοικέσια. Δὲν παραλείπομεν νὰ προσθέσουμε ὅτι ὅλες αὐτὲς τὶς ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ Πάσχα παρακολουθοῦσαν ἀπὸ κοντὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Τοῦρκοι καὶ διεσκέδαζαν καὶ ἐκεῖνοι μαζὶ μὲ τοὺς Χριστιανούς, Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ πολλοὶ ἔστελναν σὲ φιλικὰ τουρκικὰ σπίτια ὡς δῶρα κόκκινα αὐγὰ καὶ τσουρέκια καὶ σὲ ἀντάλλαγμα δεχόντουσαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους φίλους των μπακλαβάδες καὶ λοιπὰ γλυκίσματα κατὰ τὸ Μπαϊράμι.

Ἐδῶ σημειώνουμε καὶ τὸ ἔθιμο κατὰ τὸ ὁποῖον τόσον οἱ ἐφημέριοι τῶν ἐκκλησιῶν τῆς κάθε ἐνορίας, ὅσον καὶ ὁ Μητροπολίτης ἐμοίραζαν αὐγὰ στοὺς ἐπισήμους ἐπισκέπτας των. Ἐξαιρετικὴν ἐπίσης ζωηρότητα παρουσίαζε τὸ τσούγκρισμα τῶν αὐγῶν καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα τοῦ Πάσχα καὶ τὸ πρᾶγμα πολλὲς φορὲς ἔπαιρνε τὸν χαρακτῆρα ἀνταγωνισμοῦ, ποιός θὰ νικήσῃ τὸν ἄλλον ἢ ποιὰ παρέα θὰ σπάσῃ τὰ περισσότερα αὐγά. Ὁ συναγωνισμὸς αὐτὸς ἐπεξετείνετο καὶ στὶς ἐνορίες καὶ ἐγίνετο τὸ τσούγκρισμα τῆς μιᾶς ἐνορίας μὲ τὴν ἄλλην. Γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἀπὸ τὴ Μεγάλη Ἑβδομάδα καὶ πιὸ νωρὶς ἀκόμα διάλεγαν καὶ ἑτοίμαζαν τὰ γερὰ τὰ αὐγά, τὰ κότσκα, μερικοὶ μάλιστα προμηθεύονταν ταϊγανὶ αὐγὸ ἢ κασκάρας καὶ ἄλλοι πάλιν ἔκαμναν τεχνητά, τσιχτσιρίνον.

Τρεῖς ἡμέρες διαρκοῦσε ὁ ἑορτασμὸς τοῦ Πάσχα καὶ ἡ πόλις ὁλόκληρη ἔπαιρνε ὄψη πανηγυρική, ἐνῶ ἡ ἀγορὰ ἐνεκροῦτο τελείως καὶ ἔμενε κλειστή. Ἀλλὰ μήπως μποροῦσε νὰ γίνῃ διαφορετικά, ἐφ' ὅσον τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιοτεχνία βρισκότανε σχεδὸν στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων;

Τρεῖς ἡμέρες τὸ Θρησκευτικὸν αἴσθημα μαζὶ καὶ τὸ Ἐθνικὸν τοῦ Ποντιακοῦ λαοῦ ἐξεδηλώνετο κατὰ τὸν πλέον ἔντονον τρόπον καὶ ἡ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις ἐβασίλευε σὲ κάθε σπίτι, ὅπως στὸ παλάτι τοῦ πλουσίου, ἔτσι καὶ στὴν καλύβα τοῦ φτωχοῦ.

Ἡ Κοινωνικὴ Πρόνοια τῆς πόλεως ἐγκαίρως ἐπρονοοῦσε καὶ μεριμνοῦσε γιὰ τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα. Ἡ Μητρόπολις πλαισιωμένη ἀπὸ τὴν Φιλόπτωχο Ἀδελφότητα, τὴν Μέριμνα τῶν Κυριῶν, καὶ τὶς Ἐκκλησιαστικὲς ἐπιτροπές, ἀνεκάλυπτε τὴν «κρυμμένη δυστυχία» καὶ τὴν ἀντιμετώπιζε θαρρετὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ καὶ μὲ τὴν αὐστηρότερη, ἐχεμύθεια καὶ μυστικότητα ἔφθαναν ἐγκαίρως στὸν ἱερὸ προορισμό τους χρήματα, ἱματισμὸς καὶ τρόφιμα.

Στὴν Τραπεζοῦντα, ἡ τρίτη ἡμέρα τοῦ Πάσχα ἑορταζόταν στὸν πανηγυρίζοντα ναὸν τῶν Ἐξωτείχων, ὅπου προσήρχοντο οἱ ἐπίσημοι καὶ πολὺς κόσμος ἀπὸ ὅλην τὴν πόλιν.

Θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς ἐδῶ ἐτελείωναν ὁριστικὰ οἱ γιορτὲς τοῦ Πάσχα. Ὄχι. Ἡ χαρμόσυνη ἀπήχηση τῆς ἑορτῆς δὲν ἔσβηνε εὔκολα ἀλλὰ παρατεινόταν μέχρι τῆς ἀποδόσεως αὐτῆς, μέχρι δηλ. τὸ ἑσπέρας τῆς Ἀναλήψεως. Ἐπὶ σαράντα ἡμέρες ἀντικαθίστατο ὁ χαιρετισμὸς καὶ ἀντιχαιρετισμὸς μὲ τὸ —Χριστὸς Ἀνέστη— —Ἀληθῶς Ἀνέστη— Καὶ τὸ πρᾶγμα ἀποκτοῦσε ἰδιάζουσαν σημασίαν ὅταν σκεφθῇ κανείς, πόσον σοφὰ καὶ συμβολικὰ ἡ Ἐκκλησία μας ἐτοποθέτησε τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀναστάσεως μέσα στὴν ὀμορφότερη ἐποχὴ τοῦ ἔτους τὴν ΑΝΟΙΞΙΝ, γιὰ νὰ μᾶς θυμίζῃ τὸ γλυκὺ ἔαρ μὲ τὰ δροσόλουστα καὶ μυρωμένα λουλούδια του καὶ μὲ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν νοσταλγῶν ἀποδήμων του... τῶν χελιδονιῶν, δύο μεγάλες ἰδέες: Τὴν συνέχειαν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα ὅπως χθὲς ἔτσι καὶ σήμερα καὶ αὔριο καὶ πάντα. Θὰ συνεχίσωμε καὶ ἐδῶ τὴν ζωήν, θὰ

(Συνέχεια εἰς τὴν 3η σελίδα)

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΝΤΟΝ

Η ΤΖΟΛΟΧΑΙΝΑ

Τοῦ κ. ΔΗΜ. ΚΑΝΟΝΙΔΟΥ (Συν)χου δημοδιδασκάλου)

Τρεῖς περίπου ὧρες δυτικὰ ἀπὸ τὴν Ἀργυρούπολη, ἀπέναντι ἀπὸ τὸ χωριὸ Θέμπεδι, εὑρίσκετο τὸ Ἑλληνικὸ χωριὸ Τζολόχαινα. Γύρω του εἶχε τὰ χωριὰ Ψωμάντων, Τσιάκ, Ζεμούδα, Λαμπαδίον, Πελαγί.

Τὰ βουναλάκια Ποζ-γιαγὶ καὶ Παλαπάνος, οἱ λόφοι τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου καὶ τοῦ Μεϊτὰν ἀποτελοῦσαν ἕνα φυσικὸ πλαίσιο γύρω ἀπὸ τὸ χωρί.

Τρία παλαιὰ Βυζαντινὰ Κάστρα, τῆς Πόζ-γιαγιᾶς, τοῦ Πουλᾶ καὶ τοῦ Μεϊτάν, ἄσπριζαν πάνω στὶς κορφὲς τῶν ὁμωνύμων ὑψωμάτων.

Τὰ διάφορα καρποφόρα δένδρα καὶ τὰ ἄφθονα νερὰ πὸ διέσχιζαν τὸ χωριό, ἔδιναν γοητεία καὶ χάρη στὸν τόπο.

Οἱ ἕνδεκα μικρὲς ἐνορίες τοῦ χωριοῦ μὲ ἑκατὸν εἴκοσι ἐν ὀρθόλῳ ἑλληνικὲς οἰκογένειες, ἀπετελοῦσαν τὴν Ἑλληνικὴ Κοινότητα τῆς Τζολόχαινας.

Εἶχε τρεῖς ἐκκλησίες μέσα στὸ χωριὸ καὶ περὶ τὰ δέκα ἐξωκλήσια γύρω ἀπ' αὐτό.

Στὸ κέντρο τοῦ χωριοῦ, στὴν ἐνορία Σκουντουλάντων, ξεχώριζε μεγαλόπρεπα τὸ Σχολικὸν κτίριον ὅπου ἐστεγάζετο ἡ Ἀστικὴ Σχολὴ μὲ πέντε δασκάλους καὶ μιὰ δασκάλα. Οἱ κάτοικοι ἐξενητεύοντο συνήθως. Στὸ χωριὸ ἔμενον οἱ γέροι, γυναῖκες καὶ παιδιὰ ποὺ κατεγίνοντο μὲ τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.

*Οἱ ξενητιάρηδες ἀσκοῦσαν διάφορα ἐπαγγέλματα. Χτίστες, ἀρτεργάτες, ἐργάτες,

ΗΘΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

ΑΔΥΣΣΑ - ΤΣΙΤΕ

(Δυὸ δίδυμα χωριὰ)

Τοῦ κ. Π. Η. Μελανοφρύδου

Μαῦρα καιρούς! Ἡ Τσίτε ἐβόανεν. Οἱ στάπασηδες. ὁ Τσιωπῆς καὶ ὁ Σίρπιλας, μὲ τὰ χρυσᾶ σπαθία καὶ τὰ ζερταβάδες τὰ γούνας, μὲ τὰ φερμάνια τουν ἀσὸν Σουλτάνον, ἄμον στουλάρια ἐκράτ'ναν τοῖ Ρωμαίοις, ἀσῆ πασάδες κι' ἄλλο τρανὸν δύναμιν εἶχαν. Ἔξ νοματοὶ Δεσποτάντ'. ἐξέβαν ἀσὴν Τσίτεν καὶ ποπάδες ἀμέτρητοι. Ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ ἐμοῦν: Σὴν Σορόαιναν μολλάδες καὶ σὴν Τσίτεν ποπάδες. Ἡ Τσίτε ἔτον ἕναν μικρὸν πολιτείαν μὲ τὰ μετζιριάδες: Τὸ Μικρὸν τὴν Τσίτεν — ('Αλε)ξοπουλάντων, τὴν Πιβερὰν καὶ τῆ Μακλὲλ (Μακλελάντων). Ὀσπίτια ἀρχοντικά, πλούσια, τ' ἀσῆμ' καὶ τὸ χρυσάφ' πόλικον Πῶς νὰ μὴ γίνταν οἱ Τσιτενοὶ ὑπερήφανοι! Ἐκαυχαίνουνταν γιὰ τοῖ στάπασηδες ἀτοῦν, γιὰ τοῖ Δεσποτάντας καὶ εἶχαν δίκαιον. Οἱ γραιάδες ὄντὰν ἐμοιρολόγαναν ἐκλαίνιζαν τὸν κόσμον. Τὰ καλὰ τὰ μοιρολογίας οἱ Τσιτενοὶ ἔλεγαν. Ἀρχοντιακὸν χωρίον ἔτον ἡ Τσίτε.

***

Οἱ Τσιτενοὶ ὄντας ἔβγαιναν μετεντζῆδες καὶ στάπασηδες, οἱ γειτονάδες ἀτοῦν 'Αδυσσενοὶ ἐπῆραν ἄλλον δρόμον. Ἔλεγαν οἱ γεροντάδες ἐμοῦν πὼς σὴν Ἄδυσσαν εἶχαν ἑκατὸν καὶ πλέον μουλάρια, καὶ ἐκουβάλ'ναν τὰ ἀσήμια τῆ Κανί, τὰ χαλκώματα καὶ τ' ἀσήμια τ' Ἄργονης σὴν Τραπεζοῦνταν κι' ἀπ' ἐκεῖ ἐφόρτωναν ζάχαρια, ἐλάδια, ρακία, χίλια εἰδῶν πραματίας κι' ἐπέγ'ναν σὴν Ἄργονην. Ὕστερα ἐξέγκανε ξακουσμέν'τς καλφάδες, καλοὺς δεσκάλ'τς, μαστόρ'τς. Τὰ μουλάρια μὲ τὴν τελεμονὴν τοῖ ματενίων ἐχάθαν καὶ σὰ χρόνια μουν εἶνας κουτσὸς γάϊδαρος πὰ 'κι' ἔτον σὴν Ἄδυσσαν. Ἄμαν 'Αδυσσενοὶ ἔσαν γιοσμάδες, χορευτάν', ὑπερήφανοι κι' ἐκεῖν' γιὰ τὸ χωρίον ἀτοῦν. Οἱ λυριτζῆδες τ' Ἄδυσσας ἔταν ξακουσμέν'.

***

Γειτονάδες ἔσαν 'Αδυσσενοὶ κι' οἱ Τσιτενοί. Ἕναν ὥραν μακρὰ ἔτον τ' ἕναν τὸ χωρίον ἂς σ' ἄλλο, καὶ εἶχαν πολλὰ φιλίας ἀνάμεσα τουν. Ἐπέγναν κι' ἔρχουνταν κ' ἐσυγγένευαν. Τ' Ἀνάληψης σὴν Ἄδυσσαν οἱ Τσιτενοὶ ἔρχουνταν καὶ διασκέδαζαν ὅλον τὴν ἡμέραν μὲ τὰ λύρας καὶ τὰ χορόντας.

Τῆ Μεταμόρφωσης 'Αδυσσενοὶ ἐκατήβαιναν σὴν Τσίτεν καὶ τὸ χωρίον ἐντιδόνανεν ἀσὰ τραγωδίας. Ἄναυα ἀτὸ σὰ ἐμπροστινὰ τὰ χρόνια 'Αδυσσενοὶ κι' οἱ Τσιτενοί, πάντα φίλ' κι' ἀγαπημέν', ἐποῖκαν ἕναν συμφωνίαν: νὰ πᾶγνε σὸ παρακάθ' μὲ τὴν σειράν, ἄμαν νὰ μὴ μέν'νε σὸ χωρίον. Οἱ Τσιτενοὶ ἐπέγναν σὸ παρακάθ' σὴν Ἄδυσσαν, ἐκάθουνταν οὗς τὸ μεσανύχτ', ἔλεγαν κι' ἐγέλαναν, ἔπαιζαν καυκία, ἔτρωγαν καὶ ὕστερα ἐσκοῦνταν, χειμῶνας καιρός, χιόνια, τιπία, παγωσίας, εἶνὸς ὥροῦ δρόμον, ἐπέγναν σ' ὀσπίτια τουν. Ἐσχωρεμένον ὁ Λοκούρ'τς, ὁ Μαζμάνον, Ἀβράμ'ς ὁ Κέρογλης, ὁ Σέριον, ὁ Γαγκιαρᾶς κι' ἄλλ' κι' ἄλλ'. Ἀναστάλω τ' ὀνόματά τουν. Τ' ἀπαδαμέρ' τὴν ἡμέραν σὸ βράδον ἀπάν' 'Αδυσσενοὶ ἐκατήβαιναν σὴν Τσίτεν σὸ παρακάθ'. Ὁ Σιάμ'ς, ὁ Φιριτίνον. ὁ Τζιάτζιον, ὁ Κολοκυθᾶς, ὁ Κωσταντᾶς, ὁ Πλάκων, ὁ Κορών'τς κι' ἄλλ'. Ἐποῖναν παρακάθ' καὶ ἐκλώσκουνταν κι' ἔρχουνταν.

***

Ἄμαν οἱ Τσιτενοὶ εἶχανε ἕναν παράπονον, Τ' ὀρμάνια τουν σὸ Τσίτ' σὴν Ἡγουμερᾶν, σὸ Κουντάν, σ' Ἀράπ' τὸ τρυπίν, ἔσαν ὀλίγα καὶ γιὰ τ' ἀτὸ οἱ Τσιτενοὶ ἔρχουνταν σὸν κλεψίον σ' Ἄδυσσας τ' ὀρμὰν σὸν Ζεβυρέαν, σ' Αἰγμάλωτα, σῆ Χαραμῆ τ' ὁμάλ', γιὰ τὰ ξύλα καὶ τὰ τσίκουτα. 'Αδυσσενοὶ εἶχαν τρανὰ ὀρμάνια, ἄμαν ξὰν τ' ὀμμάτ'ν ἀτοῦν 'κι ἔσκωνεν ἀτὸ νὰ κόφ'νε οἱ Τσιτενοὶ κλεψιστὰ ὀλίγα ξερὰ ξύλα, καὶ ὁ κουρουκτζῆς πάντα ἐχάτευεν ἀτς, ἀκόμαν κι' οἱ γυναῖκ' ἄμον ντὸ ἔλεπαν τοῖ Τσιτενοὺς σ' ὀρμάν, ἔτρεχαν κι' ἔκοφταν τὰ σκοινία τουν. Ἀτὸ τὴν αἵρεσιν εἶχαν ἀτό. Ἡ φιλία-φιλία καὶ σ' ὀρμάνια κι' ἔσ' νὰ μὴ σουμῶν'νε. Σὸ χωρίον φίλ' καὶ συντέκν', ἐντάμαν ἔτρωγαν κι' ἔπιναν κι' ἐδιασκέδαζαν καὶ σ' ὀρμάν' ἔρχουνταν σὰ μαχαίρια. Ἀτὸ ἂς ἐξηγίζ'ν ἀτὸ οἱ τρανοί. Ἐγὼ 'κι' ἐπορῶ νὰ ἐξηγίζ' ἀτό.

Οἱ Τσιτενοὶ εἶχαν δίκαιον νὰ κλέφ'νε ξύλα, ἂς τὸ ἔτον τ' ὀρμὰν ἀτοῦν μικρόν. Ἀδυσσενοὶ πάλ' εἶχαν δίκαιον νὰ φυλάτ'νε τ' ὀρμάνια ἀτουν. Ἄμαν ἀτὸ τὴν δουλείαν ἐποῖναν ἀτὸ κι' 'Αδυσσενοί, σποταλέσια, γιατὶ ἐκεῖν' 'κι' εἶχαν ἀνάγκην νὰ κλέφ'νε ξένα.

Ἐπέγναν σὴν Θόμποραν τῆ Χαβίανας κι' ἔκλεφταν ξύλα καὶ σῆ Σαρπίσκιας τὸ Τοξάρ' καὶ τῆ Μαντρισκέτα κι' ἔκοφταν ἴσα, σιλιάνια τεζία κι' ἐποῖναν ἀτὰ σκαφίδια (ζούμωτρα, λωματὶ σκαφίδια, σκαφίδια γιὰ τὸ πλύσιμον τῆ κοκκί), κι' ἂς εἶχανε κιφιστάνια ὀρμάνια σὴν Τσέφ', σὸν Ζουγουδέν. σῆ Χαψᾶ τὰ κοιλάδια, σὰ Πλυτέρια, σὸ Τσάτ' κ. ἄ.

***

Οἱ Τσιτενοὶ ἐνοῦντσαν κι' ἐπενοῦντσαν πῶς νὰ ἐποῖναν νὰ παίρ'νε ἕναν κομμάτ' ἀσ' Ἄδυσσας τὰ μέρια, τ' Ἀε Βαρβάρας τὸ ρακάν. Ἐτανουσεύταν τὸν Καϊμακάμ, τὸν Κατῆν κι' ἄλλ'τς τρανούς. κ' ἔστειλαν κι' ἐπῆραν ἕναν φερμὰν μὲ τὰ συνόρια τῆ Τσίτες. Τὰ σουλτανικὰ φερμάνια ἔταν γραμμένα μὲ χρυσᾶ καλλιγραφικὰ γράμματα, ζουλιχτά, ἔλεγαν ἀτὰ Κουφικά. Ἀτὰ ἀσῆ χίλ'τς νοματοὺς Τούρκ'ς εἶνας ἐδέβαζεν ἀτά. Ἔστειλαν κι' ἐπῆραν τὸν Ταχριρὰτ μιτιρὶν (ἀρχιγραμματέα) τῆ Τραπεζούντας, ἐβούκωσαν ἀτὸν κάμποσα λιρόπα, κι' ἐδέκαν καρὲρ νὰ πᾶγνε σὰ συνόρια ἀπὰν' δεβάζ'νε τὸ φερμάν.

Ἔρθεν ὁ Καϊμακάμ'ς, ὁ Κατῆς, ὁ Ζανταρμὰ κουμαντανῆς, ὁ Γραμματικὸν τῆ Βαλῆ καὶ πολλοὶ Τσιτενοί, ἐξέβαν σ' Ἀδειανοῦ τὸ ποδάρ' τὸ ρακὰν ντὸ ἐχώριζεν τὰ δύο χωρία, καὶ κάθεν μερέαν ἔτον τ' Ἀε Βαρβάρας τὸ ρακάν, σὸ Κουντέν ἀφκακέσ' ντὸ ἐθέλναν νὰ παίρ'νε οἱ Τσιτενοί. Ἐπῆγαν κι' Ἀδυσσενοί, ὁ μουχτόρ'τς, οἱ προεστοὶ καὶ ἐπῆραν καὶ τὸν δέσκαλον τὸν 'Αγαθόνικον (Γεωργιάδην) τῆ Χατζηϊερεμία τὸν ἀδελφόν, π' ἔξερεν καλὰ τὰ τούρκικα.

Ἐστάθαν σὸ ρακὰν ἀπάν' κι' ἔξέγκεν ὁ Γραμματικὸν τῆ Βαλῆ φερμάν, ἐπετύλτσεν, ἐπροσκύνεσεν ἀτὸ κι' ἐρχίνεσεν νὰ δεβάζ'. Ὀπίσ' ἀτ' κι' ἄν' στέκ' 'Αγαθόνικον καὶ τερεῖ γιὰμ ἐφτάγει λάθος. Ἔρθεν σ' ἕναν μέρος καικὰ καὶ δεβάζ'. Τὸ φερμὰν ἔγραφεν γιὰ τ' Ἀε Βαρβάρας τὸ ρακὰν «σιρτὲ ἀΐτ τιρ» = σὸ ρακὰν τ' 'Αδειανοῦ ἔν' κολλημένον, τεμὲκ 'Αδυσσενὸν ἔν'. Ὁ Γραμματικὸν ἐδέβασεν «Τσιττὲ ἀΐτ τιρ» = τσιτενὸν ἔν'. Ἀπ' ὀπίσ' ἀτ' 'Αγαθόνικον λέγει τὸν Γραμματικὸν «Ἄφ ἐτέρσινιζ (μὲ τὸ συμπάθειον) γιὰ δέβασον ἀτὸ καλά».

Ὀντὰς ἔκ'σεν ἀτο ὁ Γραμματικὸν ἐκσύεν ἡ χρὰ τ', καμμίαν κι' ἐνεμεῖνεν νὰ ἐξέρ' κανεὶς καλὰ τὰ τούρκικα καὶ νὰ δεβάζ' φερμάνια, ἔρθεν κι' ἐπέμ'νεν. ἐκλῶστεν σὸν 'Αγαθόνικον μερέαν καὶ θυμωμένα εἶπεν ἀτὸν «Ἐσὲν π' ἐμάθιζε σε ἀτὰ τὰ τούρκικα, ὅτο πως ν' ἐφτάγω τὴν μάνναν ἀτ'».

Τὸ τουζὰχ 'κι' ἐπίασεν. Τ' Ἀε Βαρβάρας τὸ ρακὰν ξὰν ἐπέμ'νεν σ' 'Αδυσσενούς. Ἀτὸ ἡ δουλεία ἀστ' ἐγέντον ἔν' κἂν ἑκατὸν χρόνια.

Ἐπ' ἐκεῖ κι' ὕστερνὰ 'Αδυσσενοὶ κι' οἱ Τσιτενοὶ ξὰν ἐγέντον φίλ' καὶ κι' ἄλλο πολλὰ ἐπέγναν κι' ἔρχουνταν κι' ἐλεγαν κι' ἐγέλαναν.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΟ ΣΤΡΑΒΟΝ ΤΟΝ ΛΥΚΟΝ ΕΙΔΑ...

Τοῦκ. Κων)νου Λαμτσίδη

(Ὅπως ἄκουσε νὰ τὸ διηγοῦνται εἰς 'Ερζιγγιὰν)

Μίαν φορὰν καὶ ἕναν καιρὸν ἔτον εἶνας τζοπάνος π' ἐβόσκιζεν σ' ἕναν χωρίον τοῦ Πόντου τὰ πρόβατα τοῖ χωρετιανίων ἀτ'. Κάθαν ἡμέραν ἐπέγ'νεν μὲ τὰ πρόβατα σὸ ραχίν, ἐβόσκιζεν καὶ τὸ βράδον ἐκλώσκουντον σὸ χωρίον. Σ' ἁλών' ἀτ' νὲ ἔβρεχεν νὲ ἐχιόνιζεν. Τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος. Ἀσὸν κόσμον χαπὰρ κ' εἶχεν. 'Ερ χὰλ ἢ γυναῖκα τ' ἔτον ἀτίκαινα κι' ἐγυρόκλωθνεν τ' ὀσπίτ'. Ἀτὸς χά, ἐθαρεῖς ἐγέντον ἕναν μὲ τὰ πρόβατα π' ἐβόσκιζεν. Ξάϊ πουθὲν κι' ἐταράγουντον, ἔξερεν τὸ ραχὶν καὶ τὸ χουλιάρ. Καὶ φτωχός, θεόφτωχος Ἕναν ἡμέραν ἀστ' ἐβόσκιξεν τὰ πρόβατα καλὰ καλά, σὸ μεσημέρ' ἀπὰν ἔφερεν κι' ἐστάλτσεν ἀτὰ ἀφκὰ σ' ἕναν τεζὶν γιὰ ν' ἀναπάγουνταν. Ἀτός πα ἑτοιμάγεν νὰ ξαπλοῦται σουμὰ σὰ πρόβατα καὶ κοιμᾶται ὀλίγον.

Κλώσκεται σὸ σιρὶν μερέαν καὶ ντὸ νὰ ἐλέπ' ἀτότε, ὁ ἄκλερον. Ἕναν πρόβατον ἐχωρίγεν ἀναχάπαρα ἀσὸ σιρὶν κι' ἐπέρεν τὸν κατήφορον καὶ τρέχ. Σκοῦται ἀπὰν ὁ τζοπάνον καὶ τρέχ' νὰ κλώθ' ἀτό. Ὅσον ἔτρεχεν ἀτὸς νὰ ἐφτάνη ἀτο, ἐκεῖνο ἐθαρεῖς ἐπέτανεν. Ἀκολουθᾶτο ἄμα' κι' ἐπορεῖ νὰ ἐφτάνη ἀτο. Τρέχ ἀτός, πετᾶ ἐκεῖνο, πάει, πάει κι' ἀναχάπαρα στέκ' σὸ ἄνοιγμαν ἐνὸς μαγαρᾶ. Ἀτότε ντὸ τερεῖ καί ντὸ νὰ ἐλέπ'. Ἐβγαίν ἀσὴν μαγαρᾶ εἶνας λύκος ἀπαδᾶ κι' ἀπάν. Ἀρπάζ' ἀμὰν τὸ πρόβατον ἀσὴν γούλαν φουρκίζ' ἀτο κι' ἄμον τετινεμένον ταρταγανίζ' κι' ἀρχινᾶ νὰ τρώη ἀτο. Ὁ τζοπάνον ἔρθεν κι' ἐπέμ'νεν. Ἐκόφτεν ἡ λαλίατ' ἀσὸν φόβον' ἀτ'. Ἐστάθεν κι' ἐτέρνεν ἄμον χαμένος καί ντὸ ἐλέπ' ἀτότε. Μῶ τὴν μάνναν, ὁ λύκον ἔτον καί στραβός. Ἐδιάσεψεν, ἐθόλωσεν τ' ἀχούλ'ναν', ἐπέμνεν ἄμον λαλοπαρμένος. Ἀς τ' ἔρθεν σὴν κεντίναν' κλώσκεται κατηφορίζ' ἀχπαραγμένος καί τρέχ' Τρέχ' καί γαραλαΐζ' «τὸν στραβὸν τὸν λύκον εἶδα, τόν στραβόν τόν λύκον εἶδα». Ἐφτὰν' σὰ πρόβατα σουμά, προσπερνᾶ τα καί τρέχ' ἴσα σό χωρίον. «Τόν στραβόν τόν λύκον εἶδα, τόν στραβόν τόν λύκον εἶδα», καί τρέχ, ἀπέσ' μερέαν σό χωρίον. Ἀσὰ ἄγρια, τὰ λαλίας' ἀτ' ἐμαζεύταν οἱ χωρέτ, ἔρθεν ἀχπαραγμέντσα καί ἡ γυναίκατ' κ' ἐρωτοῦν ἀτόν. Μὲρ' ἐφέκες τὰ πρόβατα κ' ἔρθες; Γιάμ' ἐροῦξεν ἀπέσ' ἀτουν λύκος; «Τόν στραβόν τόν λύκον εἶδα, τόν στραβόν τόν λύκον εἶδα». Ἄλλο τι δὲν' κ' ἔλεγεν. Ἐβάλνεν κὰ τό κιφάλ' καί ἐνούνιζεν. Ἀρ' οἱ χωρέτ' εἶδαν κι' ἀποεῖδαν πὼς σωστόν λόγον 'κι' ἐποροῦν νὰ παίρ' νε ἀσό στόμαν ατ' γιατί ὅπως ἐγροῖξαν ἀτός τζὶπ ἐτζουλντούρεψεν ἀτο γιατ' ἀτό ἐφέκαν ἀτόν κι' ἐδέβαν πλάν. Ἀσὴν ἡμέραν ἐκεῖνο ἐκρύφκουτονἀπέσ' σ' ὀσπίτ' καί ἤντσαν κάτ' ἐρώτανεν ἀτόν ἔλεγεν. «Τόν στραβόν τόν λύκον εἶδα τόν στραβόν τόν λύκον εἶδα» καί ἐβάλνεν κὰ' τό κιφάλ'.

Ἀρ' ἀέτσ' πα ἐκύλιζαν τὰ ἡμέρας, ὥσπου ἕναν βράδον νύχταν μεσανύχτ' ἐκεῖ ποὺ ἐκοιμοῦσαν σῆ μεσοχαμὶ' σ' ἕναν κιοδέν' ἀκοῦγ'νε ἀναχάπαρα ἕναν σαματᾶν. Ἀχπαραγμέν' σκοῦνταν ἀσὸ κρεββάτ' κι' ἀγληγορετὰ ἀφτῆνε τὸ λυχνὰρ' καὶ ντὸ νὰ ἐλέπ'νε; Εἶνας ἐρὶφ'ς ἀπαδὰ κι' ἀπάν ξαπλωμένος σὴν μέσ' τῆ μεσοχαμί' καὶ βογγίζ'. Ἐσὺ ποῖος εἶσαι καὶ ντὸ ἀραεύ'ς σ' ὀσπίτ' ν' ἐμοῦν; λέγ' νε ἀτον. Ἐσταθέστεν μ' ἀγληγορῆτε κι' ἐρωτᾶτε με, λέει γογγυστά — γογγυστά. Ἐγὼ ὅπως ἐροῦξα ἀσὸν φεγγίτην ἐσοῦν, ὁσήμερον πα ἀδᾶ εἶμαι αὔριο πα. Τὰ λίρας ντὸ ἐλέπετε τζιανισμένα ἀδαπέσ' πεσπελί τ' ἐσέτερον τυχερὸν ἔταν, ἐπάρτετα καὶ σὸ χέρ' μή, δίτε με. Ἐσόεψα τὸ κονὰκ τῆ ἀγᾶ καὶ ἐτιμωρέθα. Ἀτώρα ἐτσακῶθεν τὸ ποδάρ' ἰὰ καὶ γιὰ νὰ λαροῦμαι θὰ διαβαῖνε πολλὰ ἡμέρας.

Ἀτότε ὁ τζοπάνον κλίδκεται κὰ καὶ σίτια σωρεύ' τὰ λίρας λέει σὴν γυναῖκαν 'ατ'. Ἐλέπ'ς γυναῖκα ὅπως σῆ στραβοῦ τοῦ λύκου τὸ στόμαν ἐπῆγεν ἐροῦξεν τὸ πρόβατον κι' ἔφαγεν ἀτό, ἄρ' ἀέτσ' πα' σ' ἐμέτερον τὸ στόμαν πα ἐροῦξαν τὰ λίρας. Ἀπ' ἀτώρα τὸ κέφ' ἰσ' τέρεν. Νὲ ραβδὶν, καὶ νὲ πορτίν. Ἀρ ἀτώρα εἴδαμε κι' ἐμεῖς τὸν στραβὸν τὸν λύκον. Τὸν στραβὸν τὸν ἄνθρωπον πὲ ἐριφ κι' ἀσὴν χαράν ἀτς ἐγκαλιάστεν κι' ἐφίλεσεν ἀτόν.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΝΤΟΝ

(Συέχεια ἐκ τῆς 2ας σελίδας)

ἀγαποῦμε τὴν νέαν μας Πατρίδα ἀλλὰ δὲν θὰ παύσωμε νὰ εἴμαστε οἱ ἀπόδημοι καὶ ἀθεράπευτοι νοσταλγοὶ τοῦ παρελθόντος, τῆς ἀξέχαστης ἐκείνης Πατρίδος μας, τοῦ ἀθανάτου Πόντου.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΤΖΑΡΙΔΗΣ

Προσβληθεὶς ἀπὸ τὴν ἐπάρατον ἀσθένειαν ἀπέθανεν ἐδῶ στὴ Θεσσαλονίκη καὶ ἐκηδεύθη στὸ Δρέπανο τῆς Κοζάνης, ἰδιαιτέρα του πατρίδα, ὁ ἀείμνηστος Κώστας Ματζαρίδης Πρόεδρος τῶν Παλαιῶν Πολεμιστῶν τοῦ Νόμου 751)48.

Ὁ Κώστας γεννήθηκε στὸ Καπὴ - Κιοῖ τῆς Τραπεζοῦντος τὸ 1914 καὶ ἐννέα περίπου χρονῶν ἦρθε στὴν Ἑλλάδα.

Ἐσπούδασε στὸ Δ.δασκαλεῖο τῆς Κοζάνης καὶ ὑπηρέτησεν ὡς δάσκαλος στὴν περιφέρειαν ἐκείνην.

Κληθεὶς κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον προσέφερε μὲ γενναιοψυχίαν τὰς ὑπηρεσίας του, γιαυτὸ καὶ ἡ πατρὶς τὸν ἐτίμησε μὲ τὸ μετάλλιον τῆς ἀνδρείας. Ἐνωρὶς ἐγκατέλειψε τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, ἐφοίτησε στὴν Νομικὴν σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἐγκατεστάθη ὡς δικηγόρος ἐν Θεσσαλονίκη ὅπου διετέλεσε καὶ μέχρι τοῦ θανάτου του Πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Παλαιῶν Πολεμιστῶν Νόμου 751.

Τὴν κηδείαν του παρηκολούθησε σύμπασα ἡ Ποντιακὴ Παροικία, αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαί, Βουλευταὶ καὶ διάφοροι ὀργανώσεις. Ἡ Εὔξεινος Λέσχη Θεσ)νίκης τῆς ὁποίας ὑπῆρξε μέλος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἐξέδωκε ψήφισμα.

Τὸν νεκρὸν ἀπεχαιρέτησαν: ἐκ μέρους τῆς Ὀργανώσεως τοῦ 751 ὁ ἀντιπρόεδρος αὐτῆς, ἐκ μέρους τῶν φίλων του Ποντίων ὁ ἐκπαιδευτικὸς κ. Πολυκ. Ἀνωστασιάδης καὶ ἐκ μέρους τοῦ τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου ὁ δικηγόρος κ. Κώστας Σάλτας.

Εὐχόμεθα στὴν πενταρφανην κόρη του τὴν ἐξ ὕψους παρηγορίαν εἰς δὲ τὸν μεταστάντα νὰ εἶναι ἐλαφρὸ τὸ χῶμα ποὺ τὸν σκέπασε. «Αἰωνίατου ἡ μνήμη».

Γρης

ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΟΥΖΕΝΙΔΗΣ
ΧΕΙΡ. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
Βενιζέλου 43. Τηλ. 77—169
Θεσσαλονίκη

Ι. Π. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ
Ἰατρὸς - Παθολόγος
Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Διευθυντὴς Παθολογικῆς Κλινικῆς Κεντρικοῦ Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης
Ἑρμοῦ 73. Τηλ. 71—339

ΟΡΕΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΣ
Ἐγνατία 113
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Τηλ. 72·400
Δέχεται: 10—1.30' καὶ 4.30'—7

ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΚΟΡ-ΠΟΠΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΖΙΝ

Τοῦ κ. Γιάννη Πουρσανίδη (Ἄργος Ὀρεστικὸν)

Τῆ Τοκατλῆ ὁ Φώτ'ς ἀσὴν Σένιαν τ' Ὀρδοῦς ἐπῆγεν σώγαμπρος σῆ Γιατζουλοῦ τ' Ὀρδοῦς.

Τῆ Φώτ' ὁ πατέρας ἔτον ποπᾶς, ἕνας εὐλογημένος καὶ καλὸς ἄνθρωπος Ἄμμα ὁ γυιὸς ἀτ' ὁ Φώτ'ς ἔτον ἐλίγον μουρτάρ'τς, γιὰ τ' ἀτὸ ὁ κύρ'ς ἀτ' ἐντῶκεν καὶ ἐπάντρεψεν ἀτον καὶ ἐδῶκεν ἀτον μακρὰ σ' ἄλλο χωρίον.

Ὁ Φὼτ'ς εἶχεν ἕναν συνήθειον, μὲ ἤντιναν ἐκαλάτζευεν, τ' ἕναν τ' ὀμάτ'ν ἀτ' ἐμισοκλείδωνεν, ἴλιαμ ὄνταν ἐκαλάτζευεν μὲ τοῖ γυναῖκ'ς. Γιὰ τ' ἀτὸ καὶ μόνον οἱ Γιατζουλοῦδες ἐκόλλ'τσαν ἀτον «ὁ Κὸρ ποπᾶς».

Ἕναν ἡμέραν, σὸ βράδον ἀπάν', ὄνταν ἐκλῶσταν τὰ ζᾶ ἀσὸν βοδκίον, τῆ Καλλιφρόν' τῆ Τσιτσιάκας τὸ μοζὶν πουθὲν 'κ' ἐφάνθεν. Ὅλ' ἐροῦξαν σ' σ' ὀρταλοὺχ κι' ἀραεῦνε τὸ μοζίν.

Σίτια ἔτρεχαν ἀδᾶ κι' ἀκεῖ, τῆ Καλλιφρόν' ὁ παιδὰς ὁ Γιωρίκας ἐντάμωσεν σ' ὀρμὶν κι' ἄν' τὸν Φὼτ' καὶ κουΐζ' καὶ λέει ἀτον.

—Πασσᾶ Κόρ Ποπᾶ, τὸ μοζὶν ἐμοῦν πουθὲν 'κ' εἶδες;

Ὁ Φὼτ'ς ἐχολιάστεν, ἄμμα ντὸ νὰ ἐφτάῃ, νὰ ταβίζ' μὲ ἕναν μωρὸν 'κὶ γίνεται Ἐκλῶστεν καὶ λέει ἀτον:

—Γουρπὰν ἀχτερὶ, ὁ κόρτ'ς μοζὶν ἐπορεῖ καὶ ἐλέπ'; Δέβα γιαβρούμ, δέβα. Ἄμμα τὰ καπαέτια κ' εἶν' τ' ἐσά, τὰ καπαέτια εἶν' τ' ἐκεινοῦ π' ἔστειλεν ἐσὲν ἀδᾶ. Ἄμε πὲ ἀτον, μοζὶν ἔν ἐκεῖνος, ντὸ θὰ ἐφτάῃ τὸ μοζίν.

ΜΗ ΦΥΣΣΑΣ ΚΡΥΟΝ ΕΝ...

Τοῦ κ. Στυλιανοῦ Λαμπριανίδη (Δαφνὼν—Ξάνθης

Σὰ 1890 τῆς χρονίας, ἐσχωρεμέν' ὁ Φίντης καὶ τῆ Πουλίτσας ὁ Γιάννες ἀσὴν Χεριαναν, ἐχπάσταν σὸ καλοκαίρ' ἀπάν' νὰ πάγ'νε μὲ τὸ ποδάρ' ἀσὸ Ἐρζεροὺμ μερέαν σὴν Ρουσσίαν, νὰ καζανεύν' νε παράδες καὶ νὰ ἔρχουνταν δίγ'νε τὰ χρέατα τουν.

Ἄρ' ἐπορπάτεσαν κάμποσα ἡμέρας καὶ ὄντας ἔφτασαν σοῦ Καρσὶ τὰ χωρία, τὰ παράδες καὶ τὰ ἑτοιμασίας ντὸ εἶχαν ὅλα ἐτελέθαν. Σὸ βράδον ἀπάν' ἐσέβαν σ' ἕναν χωρίον καὶ ἐπῆγαν σὴν τύχην ἐντῶκαν σ' ἕναν ὀσπίτ' νὰ παρακαλοῦν καὶ νὰ μονάζ'ν ἀτς. Ἐξέβεν εἶνας γραῖα καὶ εἶπεν ἀτς.— Ἐλᾶτε, γουρπὰν ἐσουν, κρεββάτια ἔχω νὰ θέκω σας καὶ γιὰ φαγίν πα ὀλίγον ξύγαλαν εὑρίεται. Ἐσέβαν ἀπέσ' οἱ ἀνθρῶπ', ἐκάτσαν καὶ ἐπενεγκάσταν, ἔγκεν ἀτς καὶ ἡ γραῖα κάμποσον ξύγαλαν καὶ ἔφαγαν. Ἄμμα ἐκεῖν' ἀπολιγωμέν' ἀσὴν πεῖναν, ποῦ νὰ ἐχόρταζαν; Ἄμον ντὸ ἔπεσαν κά' καὶ ἐκοιμέθαν, ἐκεῖν' πα καὶ ἡ γραῖα πα, ἐσκῶθεν ὁ Φίντης, ἐράεψεν καὶ εὕρεν τὸ ξύγαλαν, ἔφαγεν ὅσον ἐθέλεσεν καὶ ἐπεκεῖ ἐγόμωσεν τὸ τρανὸν τὸ χουλιάρ' νὰ φέρ' καὶ τὸν Γιάννεν. Ὀξωκὰ φέγγον ἄμον ἡμέραν, ἄμμα ὄντας ἐκλῶστεν ὁ Φίντης τερεῖ ἄμον ἐχάσεν τὸν τόπον ὅθεν ἐκεῖτον ὁ Γιάννες. Χωρὶς νὰ ἐγροικᾶ το ἔφτασεν σὸν τόπον ποὺ ἐκοιμοῦντον ἡ γραῖα. Ἐκεῖνε πα ἡ μάρσα σὸν ὕπνον ἀτς ἀπέσ' ἐπεσκεπάγεν καὶ 'τό... ὀπίσ'ν ἀτς ὅλον ἀνοιχτὸν ἔτονε. Ὁ Φίντης ἐθάρρεσεν ὁ πρόσωπον τοῦ Γιάννε ἔν', ἐσούμωσε τὸ χουλιάρ' τεὰ σοῦ Γιάννε τὸ στόμαν. Ἡ γραῖα σὸ βαθὺν τὸν ὕπνον ἀτς.... ἐκομπῶθεν καὶ ὁ Φίντης ἔκ' σεν ἕναν φυσσετόν. Κλίδκεται κά' καὶ πουδπουριχτὰ λέει τεὰ σὸν Γιάννεν:

—Πασσᾶ Γιάννε, μὴ φυσσᾶς ἀτο, κρῦον ἔν; φᾶτο.

Ο ΜΑΡΑΝΤΟΝ ΚΑΙ ΤΑ ΜΟΥΣΤΑΚΙΑ Τ'

Τοῦ κ. Γ. Κανδηλάπτου

Ἕναν καιρὸν σοῦ Τσιμπρικᾶ τοῦ Δορουλί ὁ μασχαριάνον ὁ Τιφτίκ'ς γιὰ νὰ πειράζ' τὸν Μάραντον π' ἔτον κι' ἐκεῖνος Τσιμπρικέτες εἶπεν ἀτον.

— Νέπαι' Μάραντε, γιατὶ τὰ μαλλία σ' εἶναι ἄσπρα χιόνια καὶ τὰ μουστάκια σ' μαῦρα ἐλαίας;

— Μῶρε, κοντοκάμισε, εἶπεν ὁ Μάραντον, τὰ μαλλία μ' ἐφύτρωσαν ὄντας ἐγεννέθα καὶ τὰ μουστάκια μ' εἴκοσ' χρόνια ὕστερα. Ἐκεῖνα πα ἔχ'νε τὸν καιρὸν ἀτουν νὰ γεροῦνε καὶ ν' ἀσπρίν'νε. Ἀτὸ πα ἐρώτεμαν ἐθέλνεν;

ΤΗΝ ΕΛΑΙΑΝ ΑΕΤΣ' 'ΚΙ ΤΡΩΓ'ΝΕ...

Τοῦ κ. Γεωρ. Κυριακίδου
Ἐλαιοχῶρι - Παγγαίου

Τὰ πρῶτα χρόνια ντὸ ἔρθαμε πρόσφυγες, ὁ θεῖον ὁ Λάμπον, χιζαρτζῆς τεχνίτες, ἄμμα πολλὰ σπιχτὸς καὶ οἰκονόμος ἄνθρωπος, μὲ τὸν γυιὸν ἀτ' τὸν Στέφανον καὶ τὸν ἀνεψιόν ἀτ' τὸν Συμεών, ἐδούλευα

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ "ΕΝΩΣΕΩΣ ΠΟΝΤΙΩΝ ΝΙΚΑΙΑΣ - ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ„ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Τὴν 26ην Μαρτίου ἔλαβε χώραν διάλεξις εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ποντιακῆς Στέγης Νικαίας, πρωτοβουλία τῆς Ἑνώσεως Ποντίων Νικαίας — Κορυδαλλοῦ μὲ ὁμιλητὴν τὸν Ποντιακῆς καταγωγῆς Πανοσιολογιώτατον Ἀρχιμανδρίτην Εὐθ. Ἐλευθεριάδην καὶ μὲ θέμα: «Τὸ Μαρτυρικὸν Πάσχα τοῦ 1821 εἰς τὴν Κων)πολιν».

Ἡ διάλεξις ἐπλαισιώθη μὲ Βυζαντινὴν χορωδίαν ὑπὸ καλλιφώνων ἱεροψαλτῶν καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πρωταψάλτου τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ — Καστέλλας Πειραιῶς κ. Σίμου Σαββινοπούλου ἐκτελέσασα ἐπιτυχῶς ὕμνους τῆς Μ. Ἑβδομάδος. Ὁ ὁμιλητὴς ὡς καὶ ἡ χορωδία κατεχειροκροτήθησαν ὑπὸ τοῦ πυκνοτάτου καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἀποτελουμένου ἐκ Μητροπολιτῶν, ἱερωμένων γενικῶς ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ πνεύματος καὶ πλήθους ἄλλων διακεκριμένων ἀτόμων ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως ὁ Πρόεδρος κ. Θεοδωρίδης Χρῆστος τῆς «Ἑνώσεως Ποντίων Νικαίας — Κορυδαλλοῦ» παρουσίασε τὸν ὁμιλητὴν εἰπὼν τὰ ἑξῆς προλογίζων τὴν διάλεξιν καὶ τὴν χορωδίαν.

«Τὸ Δ. Σ. τῆς ἡμετέρας Ἑνώσεως ὅπως κάθε χρόνο ἔτσι καὶ σήμερα ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν Ἐθνικῶν καὶ Θρησκευτικῶν ἐκδηλώσεων καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ ἑορτάσῃ τὴν Ἐθνικὴν ἡμῶν Παλιγγενεσίαν, ἀπεφασίσεν ὅπως ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς καὶ τῶν ἐπικειμένων ἑορτῶν τοῦ Ἁγίου Πάσχα, παρακληθῇ παρὰ ἐκπροσώπων τῆς Ἑνώσεώς μας ὁ ἐπιφανὴς μύστης τοῦ λόγου καὶ ἐκλεκτὸς Θεολόγος καὶ φιλόλογος ἀγαπητὸς συμπατριώτης μας Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Εὐθύμιος Ἐλευθεριάδης, τοῦ ὁποίου ἡ φήμη ὡς χειριστοῦ τοῦ Θείου λόγου ξεπέρασε τὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδος καὶ μᾶς παράσχῃ τὴν χαρὰν ὡς ὁμιλητὴς τῆς ἡμέρας μὲ μίαν διάλεξιν ἐδῶ εἰς τὴν εὐχάριστον αἴθουσαν τῆς Ἑνώσεώς μας.

Ἡ Ἕνωσίς μας δὲν θὰ ξεχάσῃ ποτὲ τὴν προθυμίαν τοῦ Πανοσιολογιωτάτου μὲ τὴν ὁποίαν ἐδέχθηκε τὴν παράκλησίν μας, εἴμεθα δὲ βαθειὰ συγκεκινημένοι ποὺ σὲ λίγο θὰ μᾶς μεταφέρῃ νοερῶς εἰς τὰς τραγικὰς καὶ ἱστορικὰς ἐκείνας στιγμὰς ποὺ ἔζησαν οἱ πρόγονοί μας μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς ἀειμνήστους κεκοιμημένους Ἱεράρχας τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, αἱ θυσίαι τῶν ὁποίων τόσον συνέβαλον εἰς τὸ σφυρηλάτημα τῶν πεπρωμένων τῆς Ἐνδόξου Φυλῆς μας.

Θὰ προσέκρουον ἀσφαλῶς εἰς τὴν μετριοφροσύνην τοῦ σεμνοῦ κληρικοῦ ἐὰν θὰ ἀπετόλμων νὰ δώσω τὴν εἰκόνα τῆς ἀκτινοβόλου προσωπικότητός του. Δὲν δύναμαι ὅμως καὶ νὰ μὴν εἴπω ὅτι ὁ σημερινὸς ὁμιλητὴς ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Εὐθ. Ἐλευθεριάδης εἶναι ὄχι μόνον διανοητὴς βαθὺς, ἀλλὰ πρωτίστως κληρικὸς κατανοῶν βαθύτατα τὴν φιλοσοφίαν τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας καὶ τὸν ρόλον τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν διαμόρφωσιν, τὴν διάπλασιν καὶ προαγωγὴν τῆς Κοινωνικῆς Ἀρετῆς. Πρὶν παραχωρήσω εἰς τὸν ἐκλεκτὸν ὁμιλητὴν, τὸ βῆμα, αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εὐχαριστήσω βαθύτατα ὅλους οἵτινες διὰ τῆς παρουσίας των προσδίδουν τιμὴν εἰς τὸν ὁμιλητὴν καὶ τὴν Ἕνωσίν μας.

Ὡσαύτως εὐχαριστῶ ἐξ ὀνόματος τοῦ Δ.Σ. τὸν διοργανώσαντα τὴν Βυζαντινὴν χορωδίαν κ. Σίμον Σαββινόπουλον καὶ τοὺς πλαισιώσαντας αὐτὴν τὴν ἑορταστικὴν ἐκδήλωσιν».

— Πράγματι ἡ ὁμιλία τοῦ Πανοσιολογιωτάτου ἐσκόρπισε ρίγη συγκινήσεως εἰς τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριον, τὸ ὁποῖον δακρύζον ἀπὸ τὰς ζωηρὰς περιγραφὰς τῶν τραγικῶν ἐκείνων στιγμῶν ποὺ ἔζησε τὸ ἔθνος, ἐθαύμασε τὴν σαφήνειαν καὶ τὴν γλαφυρότητά του.

Τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας τοῦ Πανοσιολογιωτάτου ἐκαλύφθη ἀπὸ θεομότατα χειροκροτήματα ἐδέχθη δὲ κατόπιν τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τῶν παρευρεθέντων. Τὸ σύνολον συνέβη καὶ μὲ τὴν Βυζαντινὴν Χορωδίαν. Ἀκολούθως τὸ Δ. Σ. τῆς Ἑνώσεως ἐδεξιώθη τὸν ὁμιλητὴν καὶ τὴν συνοδείαν του εἰς τὸ κυλικεῖον τῆς Στέγης.

Οὕτω ἔληξε ἡ ὡραία αὐτὴ Ἐθνικο - Θρησκευτικὴ ἑορτή, ἡ ὁποία θὰ μείνῃ ἀλησμόνητος.

Η ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Ὡς μᾶς ἀνακοινώθη γεγομένων ἀρχαιρεσιῶν εἰς τὴν Εὔξεινον Λέσχην Βεροίας ἐξελέγησαν οἱ κ.κ. 1) Χειμωνίδης Μωϋσῆς, Πρόεδρος, 2) Γεωργιάδης Μιχαήλ, ἀντιπρόεδρος, 3) Τριανταφυλλίδης Φάνης, γεν. Γραμματεύς. 4) Παπαδόπουλος Βασίλειος, ταμίας, 5) Πιστοφίδης Κων)τῖνος, 6) Ἀληχανίδης Ἰωάννης, 7) Καζεπίδης Κων., 8) Σπανίδης Ἀνέστης, 9) Φωτιάδης Ἰωάννης, 10) Λαχανόπουλος Ἀριστοτέλης, 11) Πυρινὸς Ἀθανάσιος, 12) Ξανθόπουλος Χαράλαμπος.

Συγχαίρομεν τὸ νέον Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ δυναμικοῦ ἀδελφοῦ Σωματείου τῆς Βεροίας καὶ ἐκφράζομεν τὰς ὁλοψύχους εὐχάς μας διὰ τὴν ἐπιτυχίαν των εἰς πάντα ἐπιδιωκόμενον σκοπόν. Ἡ Εὔξεινος Λέσχη Θεσ)νίκης καὶ τὸ «Βῆμα» θὰ εἶναι πάντοτε παρὰ τὸ πλευρόν των.

ΛΕΣΧΗ ΠΟΝΤΙΩΝ Ν. ΚΑΒΑΛΑΣ

Κατὰ τὰς ἀρχαιρεσίας τῆς Λέσχης Ποντίων Ν. Καβάλας, ἐξελέγησαν οἱ κάτωθι:

1) Δημήτριος Σεϊτανίδης, Πρόεδρος, 2) Τασοῦλα Καμπουρίδου, Ἀντιπρόεδρος, 3) Κων]τῖνος Ραπτάρχης, Γεν. Γραμματεύς, 4) Δημήτριος Χαραλαμπίδης, Ταμίας, 5) Ἰωάννης Παπαδόπουλος καὶ 6) Θεόδωρος Ἰωσηφίδης, Σύμβουλοι

Συγχαίρομεν θερμότατα τὸν ἐπανεκλεγέντα ἀκούραστον καὶ δραστήριον Πρόεδρον κ. Τάκην Σεϊτανίδην καθὼς καὶ ὅλα τὰ μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ λαμπροῦ ἀδελφοῦ Σωματείου Ν. Καβάλας καὶ τοὺς εὐχόμεθα ἐγκαρδίως πλήρη ἐπιτυχίαν εἰς τὸν μεγάλον ἄθλον τὸν ὁποῖον ἀνέλαβαν. Ἐμεῖς εἴμεθα πάντοτε παρὰ τὸ πλευρόν των.

Χ.

ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ "ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΟΝΤΙΩΝ„ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΔΡΑΜΑΣ

Μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν ἐδόθη τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ὑπὸ τοῦ δυναμικοῦ «Μορφωτικοῦ Συλλόγου Ποντίων Ἀργυρουπόλεως - Δράμας» θεατρικὴ ποντιακὴ παράστασις μὲ τὸ ἔργον τοῦ κ. Φ. Κτενίδου. «Ὁ τελευταῖον ὁχορόν».

Αἱ εἰσπράξεις ἐκ τῆς θεατρικῆς παραστάσεως διετέθησαν ὑπὲρ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀργυρουπόλεως.

Ἐπίσης, ὡς μᾶς ἀνακοινώθη ἐπισήμως, ὁ ἀνωτέρω Ποντιακὸς Σύλλογος ἀπεφάσισεν ὅπως δώσῃ λίαν προσεχῶς καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἄλλην θεατρικὴν ποντιακὴν παράστασιν ὑπὲρ τῆς «Στέγης Ἀπόρου Φοιτητοῦ» τῆς Εὐξείνου Λέσχης.

Συγχαίρομεν καὶ εὐχαριστοῦμεν θερμότατα τὸ θαυμάσιον τοῦτο ἀδελφὸν Σωματεῖον.

Λ.

Παρακαλοῦμεν θερμῶς τοὺς ἀγαπητοὺς συνδρομητάς μας ὅπως ἀποστείλουν τὴν συνδρομήν των (ἐπ' ὀνόματος Χαραλάμπους Δυσαρίδου, Εὔξεινος Λέσχη, Θεσ)νίκη) διὰ νὰ ἀνταποκριθῶμεν ἐν μέρει εἰς τὰς μεγάλας δαπάνας τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἐφημερίδος.

Η ΣΥΝΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΑΚΡΙΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΜΑΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ "ΕΝΩΣΕΩΣ ΠΟΝΤΙΩΝ Ν. ΕΒΡΟΥ„

Α΄. Ὑπὸ τῆς «Ἑνώσεως Ποντίων Ν. Ἔβρου» καὶ εἰς τὸν κυνηματογράφον τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως «Τιτάνια» ἐδόθη λίαν ἐνδιαφέρουσα διάλεξις μὲ ὁμιλητὴν τὸν διακεκριμένον Ποντιον λογογράφον καὶ ἱστοριογράφον κ. Γεώργιον Θ. Κανδηλάπτην - Κάνιν καὶ μὲ θέμα: «Ο ΠΟΝΤΟΣ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΑΣ». Τὴν διάλεξιν παρηκολούθησαν πλὴν τοῦ συνόλου σχεδὸν τῶν Ποντίων τῆς πόλεως καὶ περιφερείας ὁ Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἰωακείμ, αἱ νομαρχιακαὶ, δημαρχιακαὶ καὶ λιμενικαὶ ἀρχαί, αἱ σπουδάστρια τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας καὶ πλεῖστοι γηγενεῖς.

Πρὸ τῆς διαλέξεως, ὁ ἀκαταπόνητος Πρόεδρος τῆς «Ἑνώσεως Ποντίων Ν. Ἔβρου» κ. Κωνσταντῖνος Χριστοφορίδης ἀνελθὼν εἰς τὸ βῆμα ἐχαιρέτισεν καὶ ηὐχαρίστησεν πάντας τοὺς τιμήσαντας τὴν διάλεξιν. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ὁμιλητὴς μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν γλαφυρότητα καὶ σαφήνειαν, συνήρπασεν καὶ ἐνεθουσίασεν ἐπὶ μίαν ὥραν πολυπληθέστατον ἀκροατήριον ἐκθέτων τὴν ἡρωϊκὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τοῦ Πόντου. Ὁ κ. Κανδηλάπτης ἐν τῇ ὁμιλίᾳ του ἀνέλυσεν καὶ ἐξήγησεν μὲ λεπτομέρειαν καὶ ἀμεροληψίαν τὰ κάτωθι κύρια σημεῖα: 1) Τὴν προέλευσιν τῆς ὀνομασίας «Πόντος», 2) τὴν διαφορὰν τῶν ὀνομασιῶν «Πόντιοι» καὶ «Λαζοί», 3) τὴν σύστασιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὴν γεωγραφικὴν θέσιν τοῦ Πόντου καθὼς καὶ τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τῶν Ποντίων ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς ἀνταλλαγῆς, 4) τὴν εἰς τὴν Περσίαν ἐπὶ Μεγ. Ἀλεξάνδρου ἄνοδον τῶν Ἀμαζόνων καὶ τὴν ἡγεμονίαν ἐν τῷ Πόντῳ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, 5) τοὺς ρωμαϊκοὺς καὶ βυζαντινοὺς χρόνους, τὴν ἵδρυσιν, ἀποστολὴν καὶ πτῶσιν τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας τῶν Κομνηνῶν, 6) τὴν εὐεργετικὴν διὰ τὸ Ἔθνος δρᾶσιν τῶν Μητροπόλεων καὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Πόντου καθὼς καὶ τῶν ἐκ τοῦ Πόντου Φαναριωτικῶν οἰκογενειῶν, 7) τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν συνδρομὴν τῶν Ποντίων κατὰ τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα τοῦ 1821 καὶ 8) τὴν ἐγκατάστασιν τῶν Ποντίων ὡς ἀκριτῶν εἰς τὴν παραμεθόριον καὶ τὰς συγχρόνους εὐμενεῖς περὶ Ποντίων κρίσεις.

Β΄. Τὴν 26ην Μαρτίου ἡ Ἕνωσις Ποντίων Ν. Ἔβρου» ἐτέλεσεν πάνδημον ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον ἐν τῷ Μητρ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἀλεξανδρουπόλεως εἰς μνήμην τοῦ ἀπὸ 27ετίας ἀποβιώσαντος ἀειμνήστου Μητροπολίτου Γερβασίου Σαρασίτου. Εἰς τὸ μνημόσυνον προσῆλθον πλὴν τῶν Ποντίων καὶ ἅπασαι αἱ πολιτικαί, στρατιωτικαί, δημοτικαί, δικαστικαὶ καὶ λιμενικαὶ ἀρχαί. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ μνημοσύνου ἔλαβεν τὸν λόγον ὁ κ. Γ. Κανδηλάπτης ὅστις ἐσκιαγράφησεν ἐν συντομίᾳ τὴν μεγάλην προσωπικότητα καὶ τὸν βίον τοῦ Ποντίου Ποιμενάρχου ἀναλώσαντος ὅλας του τὰς πνευματικὰς καὶ ὑλικὰς δυνάμεις διὰ τὴν ἐπαρχίαν Ἀλεξανδρουπόλεως.

Μετὰ τὸ μνημόσυνον, τὸ πλεῖστον τῶν ἐκκλησιασθέντων μετέβη εἰς τὸν τάφον τοῦ Γερβασίου ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου, ὅπου ὁ Σεβασμιώτατος κ. Ἰωακεὶμ μετὰ τοῦ κλήρου τῆς πόλεως ἐτέλεσεν τρισάγιον κατὰ τὸ τέλος τοῦ ὁποίου ὁ Πρόεδρος κ. Κων. Χριστοφορίδης κατέθεσεν στέφανον κατόπιν συγκινητικῆς προσφωνήσεως.

Ι. Κ.

ΙΔΡΥΣΙΣ ΝΕΟΥ ΑΚΡΙΤΙΚΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Τὰ ἱδρυτικὰ μέλη τῆς «Εὐξείνου μετὰ τὴν συνέλευσίν των.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 25)1961 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Καστορίας ἀναγνωρίζεται ἡ ἱδρυσις τοῦ Σωματείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΝΟΜΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ» μὲ ἕδραν τὴν Καστορίαν. Οἱ σκοποὶ τοῦ ἐν λόγῳ Σωματείου ὡς ἀναγράφονται ἐν τῷ Καταστατικῷ εἶναι: α) Ἡ ἐπικοινωνία, ἡ ἠθικὴ ὑποστήριξις καὶ ἀλληλεγγύη τῶν μελῶν αὐτῆς. β) Ἡ προσπάθεια πρὸς διατήρησιν, διαφύλαξιν καὶ ἀνάπτυξιν μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Σωματείου τῶν ποντιακῶν ἠθῶν, ἐθίμων καὶ παραδόσεων. γ) Ἡ ὑποστήριξις καὶ ἐνίσχυσις τῶν ἀναξιοπαθούντων. δ) Ἡ ὑποστήριξις καὶ προώθησις τῆς πνευματικῆς καὶ Σωματικῆς ἀγωγῆς τῶν μελῶν αὐτῆς ὡς καὶ τοῦ τμήματος τῆς Νεολαίας τῆς Εὐξείνου Λέσχης Ν. Καστορίας. ε) Ἡ ἄσκησις τῆς κοινωνικῆς προνοίας καὶ παντὸς εἴδους γενικωτέρας φιλανθρωπίας. στ) Ἡ ἐν γένει προαγωγὴ καὶ ὑπεράσπισις τῶν καθ' ὅλου ζητημάτων τῶν ἀφορώντων τοὺς ἔλκοντας τὴν καταγωγὴν ἐκ Πόντου καὶ ἐν γένει ἐκ Μ. Ἀσίας. ζ) Ἡ περισυλλογὴ, μελέτη καὶ διαφύλαξις τῶν λαογραφικῶν στοιχείων τοῦ ἑλληνισμοῦ τοῦ Πόντου καὶ ἡ ἀναζωογόνησις τῆς παραδόσεως αὐτοῦ.

Τὰ ἀνωτέρω θὰ ἐπιτευχθῶσι α) διὰ τῆς ἱδρύσεως ἐντευκτηρίου, ἀναγνωστηρίου, βιβλιοθήκης, ποντιακοῦ μουσείου, β) διὰ τῆς ὀργανώσεως διαλέξεων, ἑορτῶν, θεατρικῶν παραστάσεων, χορῶν, ἐκδρομῶν καὶ ἐν γένει ψυχαγωγικῶν συγκεντρώσεων, γ) διὰ τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας ἀθλητικῶν ὁμάδων καὶ καλλιτεχνικοῦ ὁμίλου, δ) διὰ τῆς ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας Στέγης ἀπόρου Ποντίου μαθητοῦ στοιχειώδους καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀποστολῆς τῶν ἀρίστων ἐξ αὐτῶν εἰς τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα κλπ.

Ἡ προσωρινὴ Διοίκησις ἀπετελέσθη ἀπὸ τοὺς κάτωθι: 1) Πρόεδρος, Κηρυττόπουλος Κων)τῖνος, ξενοδόχος, 2) Ἀντιπρόεδρος, Μαυρίδης Νίκος ταμειακὸς, 3) Γεν. Γραμματεύς, Ἀδαμίδης Ἀπ. δικηγόρος 4) Γεν. Ἔφορος, Βαφειάδου Πόπη, Ὀδοντίατρος. 5) Ταμίας, Ἐφραιμίδης Θεόδ., καθηγητής, καὶ σύμβουλοι, 6) Κοτζαμποϊκίδης., γραμ. Κοινότητος, 7) Σπυρόπουλος Χρ. γεωργός, 8) Ἰασονίδης Γεώργιος ἔμπορος καὶ 9) Μουζενίδου Κλαίρη Μικροβιολόγος.

Ἡμέρα ἑορτῆς τοῦ νεοσυστάντος Συλλόγου ὁρίσθη ἡ 23η Ἀπριλίου, ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ θὰ γίνεται κατ' ἔτος εἰς Μεσοποταμίαν, ὅπου ὑπάρχει καὶ Ναὸς Ἁγίου. Πρώτη ἐκδήλωσίς του θὰ εἶναι ἡ ἀποφασισθεῖσα ἐκδρομὴ τῶν μελῶν του εἰς τὰ σύνορα πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν Φρουρῶν των.

Χαιρετίζομεν μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ ὑπερηφάνειαν τὴν ἱδρυσιν τῆς «Εὐξείνου Λέσχης Νομοῦ Καστορίας» καὶ ἐκφράζομεν τὰ θερμά μας συγχαρητήρια πρὸς τοὺς σχόντας τὴν ὡραίαν πρωτοβουλίαν καθὼς καὶ πρὸς ὅλα τὰ ἱδρυτικὰ μέλη τοῦ ὁμωνύμου τούτου ἀδελφοῦ Σωματείου. Ἀπευθύνοντες ὁλοψύχους εὐχὰς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν εἰς ὅλους τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῶν συμπατριωτῶν μας τοῦ Ν. Καστορίας, κάμνομεν καὶ τὴν δήλωσιν ὅτι θὰ εἴμεθα πάντοτε συμπαραστάται των.

Χ. Λ.

ΞΕΝΟΦΩΝ. Χ. ΑΚΡΙΒΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΑΤΡΟΣ
Ὑγειονομικοῦ κέντρου καὶ Κλινικῆς Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν Νόσων
Κατοικία: Γυμν. Δημ. Στεφάνου 8 Χορηλάου Τηλ. 80-580
Ἰατρεῖον: Καβουνίων 6 Γωνία Ἐγνατίας (Συντριβάνι) Α΄ Διαμέρ.
ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ 5-8 μ.μ. ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ

ΤΟ ΝΕΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τὴν 2αν Ἀπριλίου ἔλαβεν χώραν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς Εὐξείνου Λέσχης Θεσσαλονίκης, Γενικὴ Συνέλευσις τῶν μελῶν αὐτῆς μὲ θέματα ἡμερησίας διατάξεως: 1) Ἔκθεσις πεπραγμένων καὶ λογοδοσία τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἐπὶ τῇ λήξει τῆς διετοῦς θητείας καὶ 2) Ἀρχαιρεσίαι διὰ τὴν ἀνάδειξιν νέου Διοικ. Συμβουλίου διὰ τὴν ἑπομένην διετίαν.

Τὸ νεοεκλεγὲν Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Εὐξείνου Λέσχης Θεσσαλονίκης κατηρτίσθη εἰς Σῶμα ὡς ἑξῆς:

1) Χαριτάντης Βασ. καθηγητὴς Παν]μίου Θεσ]νίκης, Πρόεδρος,
2) Κιαγχίδης Χαράλαμπος, δικηγόρος, Ος Ἀντιπρόεδρος
3) Μουζενίδης Στέλιος, ὀδοντίατρος, Βος Ἀντιπρόεδρος
4) Λυσαρίδης Χαράλ. Γυμνασιάρχης-Λυκειάρχης, Γεν. Γραμμ.
5) Μουζενίδης Ἰωάννης, Συνταξιοῦχος Λογιστής, Ταμίας
6) Βασιλειάδης Μιλτιάδης, ἰατρὸς — χειροῦργος, Σύμβουλος
7) Ἰωαννίδης Ὀρέστης, ἰατρὸς — ὀφθαλμολόγος, »
8) Μυλόπουλος Θεόδωρος, ἰατρὸς — ἀκτινολόγος, »
9) Παρκοσίδης Γεώργιος, Νομαρχιακὸς Σύμβουλος »
10) Πηλείδης Σταῦρος, χαράκτης »
11) Σαββινόπουλος Γρηγ., συνταξιοῦχος ἐκπαιδευτικός, »
12) Χορομίδης Κων]τῖνος, δικηγόρος »

Η "ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΠΟΝΤΙΩΝ„ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ ἀδελφότης Ποντίων Παγκρατίου Ἀθηνῶν δὲν ὑπολείπεται εἰς ἐκδηλώσεις καὶ δραστηριότητα, ἰδίως πνευματικοῦ περιεχομένου, ὅπως ἄλλως τε διαγράφει καὶ τὸ πρόγραμμά της.

Ἔτσι στὴν ὡραία αἴθουσα τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἐνώπιον πυκνοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἐπραγματοποιήθη μὲ ἔξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν διάλεξις μὲ ὁμιλητὴν τὸν λόγιον λογοτέχνην κ. Ἰωάννην Ἀβραμάντην, ἕνα ἀπὸ τοὺς καλοὺς συνεργάτας τοῦ «Βήματος».

Τὸ θέμα του «Ἡ ἀκτινοβολία τοῦ Βυζαντινοῦ Πολιτισμοῦ» ἦταν ἐπόμενο νὰ προκαλέσῃ ρίγη συγκινήσεως εἰς τοὺς ἀκροατάς. Ὁ κ. Ἀβραμάντης διεξῆλθε τὸ θέμα του τόσο παραστατικὰ ὥστε ἀπὸ τῆς πρώτης ἀκόμα στιγμῆς ἠχμαλώτισε τοὺς ἀκροατάς του.

Ἡμεῖς σφίγγομεν θερμὰ τὸ χέρι τοῦ ὁμιλητοῦ καὶ συγχαίρομεν τὸ Διοικ. Συμβούλιον τῆς Ἀδελφότητος Παγκρατίου διὰ τὴν πνευματικὴν προσπάθειαν ποὺ ἀναπτύσσει.

Γ. Σ.

ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΙΣΙΟΔΟΞΟΝ ΜΕΛΛΟΝ

Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης Σελίδος

σφαῖραν πολιτιομένην, ἀξίαν τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἀποστολῆς της.

Δὲν εἶναι δίκαιον, οὔτε ὀρθὸν νὰ μεμφώμεθα πρόσωπα καὶ πράγματα ἐντελῶς πρόχειρα καὶ χωρὶς ἀποδείξεις. Αἱ ἐνδείξεις δὲν εἶναι ἀρκεταί, εἰς δὲ τὴν προκειμένην περίπτωσιν, οὔτε ἁπλαῖ ὑπόνοιαι ἐδημιουργήθησαν.

Ἡ Εὔξεινος Λέσχη ἔχει προϊστορίαν, τὸ παρελθόν της ὑπῆρξεν πλούσιον καὶ ἐποικοδομητικόν. Πρόσωπα ἀξιόλογα εἰργάσθησαν κατὰ καιροὺς καὶ ἐδημιούργησαν μίαν ἱστορίαν. Πολλὰ τούτων καὶ σήμερα ἀκόμη ἐξακολουθοῦν πιστὰ νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των. Δὲν δυνάμεθα νὰ ζητοῦμεν εὐθύνας ἐκεῖ ὅπου μόνον ἐπιδοκιμασίαι καὶ εὐχαριστήριοι ἰαχαὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀκούωνται. Λάθη καὶ παραλείψεις πάντοτε θὰ ὑφίστανται. Ἀπὸ τὸ μερικὸν ὅμως δὲν κρίνεται τὸ γενικόν. Τὸ γενικὸν ὅταν καλύπτῃ τὸ μερικὸν καὶ ὠθεῖ τὰ συμφέροντα τοῦ συνόλου πρὸς τὰ ἔμπρός, τότε συνυπογράφομεν τὰ πεπραγμένα. Εἶναι μέτρον δικαιοσύνης καὶ καθῆκον παντὸς λογικοῦ καὶ δικαίου ἀτόμου νὰ ἀποδώσῃ τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι.

Πόσον ἐντυπωσιάζει μία καλὴ καὶ προετοιμασμένη κριτικὴ ἢ καὶ ἁπλῆ ἔκθεσις προγραμματισμένη, ὑποψηφίου μέλους Διοικητικοῦ Συμβουλίου, καταφαίνεται ἀπὸ δύο τινά: α) Ἀπὸ τὴν ἔκδηλον συγκίνησιν, ἡ ὁποία διαγράφεται εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ἀκροατῶν καὶ β) ἀπὸ τὴν ψῆφον ἡ ὁποία περιβάλλει τὸ ὑποψήφιον αὐτὸ μέλος. Ὡρισμένα ὑποψήφια μέλη κατώρθωσαν τοῦτο καὶ ἡ σειρὰ ἐπιτυχίας τους εἰς τὰ γενικὰ ἀποτελέσματα ἠμείφθη ἐπαξίως.

Ἀπὸ τὴν διαλογικὴν συζήτησιν κατεφάνη ὅτι κριταὶ καὶ κρινόμενοι ἤρχισαν νὰ ἐνδιαφέρωνται διὰ τὰ κοινά, διὰ τὴν Λέσχην, διὰ τὴν πρόοδον τῶν ἐργασιῶν της, διὰ τὴν ἵδρυσιν μονίμου στέγης κ.λ.π. Εἶναι σημεῖα καλῶν καιρῶν. Καμμιὰ φορὰ δὲν εἶναι ἀργά. Εἶναι καιρὸς πλέον αἱ συγκινήσεις καὶ τὰ διαφέροντα τῶν ὀλίγων νὰ ἠλεκτρίζουν τὸ σύνολον καὶ νὰ δονοῦν τὸν ψυχικόν, διανοητικὸν καὶ συναισθηματικόν τους κόσμον. Πολλὰ προβλήματα ἤδη τίθενται ἐνώπιον τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Βαρὺς ὁ κλῆρος του καὶ σπουδαία ἡ ἀποστολή του. Ἡ Στέγη, ἡ ἰδιόκτητος Στέγη τῆς Εὐξείνου Λέσχης, τίθεται ὡς πρωταρχικὸς σκοπὸς καὶ καθῆκον. Ἡ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν στεγαζομένων καὶ συσσιτούντων φοιτητῶν, ἡ δημιουργία σειρᾶς ὁμιλιῶν ἀπὸ διακεκριμένους ὁμιλητὰς καθώς, καὶ ἡ ἀνακάλυψις νέων ταλέντων ἂς σταθῇ ἕνα ἀπὸ τὸ κύριον μέλημα τῆς Λέσχης. Ἡ προώθησις τῶν καλυτέρων ὁμιλητῶν εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις, ἐκεῖ ὅπου ὑφίστανται ποντιακαὶ Λέσχαι εἶναι καθῆκον ἐπιβεβλημένον. Προσοχὴ εἰς τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν. Εἶναι τὸ δένδρον ποὺ πάει νὰ δώσῃ ἄνθος καὶ καρπόν. Σταθεῖτε συμπαραστάται καὶ συνεπίκουροι τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Σωματείων.

*Πολλὰ ἀναμένομεν καὶ πολλὰ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ νέον Διοικητικὸν Συμβούλιον. Τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν του ἀνήκουν εἰς τὸ παλαιὸν τοιοῦτον, ποὺ πολλὰ ἐπέτυχεν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη χρονικὸν διάστημα. Ἡ ἵδρυσις τῆς «Στέγης τοῦ Ἀπόρου φοιτητοῦ εἶναι νίκη πρώτου μεγέθους. Τιμὴ δι' ὅσους εἶχαν τὴν ἔμπνευσιν καὶ τὴν πρωτοβουλίαν. Ἡ αὔξησις τῶν ἐσόδων τοῦ Προϋπολογισμοῦ,